

İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə... Fövqəladə Zirvə görüşü

◆ Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə səfəri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə martın 16-da Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Fövqəladə Zirvə görüşü keçirilib.
AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi, digər dövlət və hökumət başçıları qarşıladı.

Sonra birgə foto çəkdirildi.

Sammitin açılışında çıxış edən Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyədə baş verən zəlzələdən sonra "Fələkət - Fövqəladə halların idarə edilməsi və humanitar yardım" mövzusunda Fövqəladə Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını ifadə edərək dedi: "Zirvə görüşünün keçirilməsi çağırışı ilə çıxış edən Can Azərbaycanın Prezidenti cənab İlham Əliyevə şəxsən öz adımdan və millət adından təşəkkürlərimi bildirirəm".

Ankara Sammitində türkdilli ölkələr arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafına mühüm töhfə verəcək qərarların qəbul olunacağını vurğulayan Rəcəb Tayyib Ərdoğan bu baxımdan Türk İnvestisiya Fondunun yaradılmasına dair qərarı xüsusi qeyd etdi. Dövlət başçısı bu fondun üzv ölkələr arasında infrastruktur, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, turizm, alternativ

enerji və digər sahələrdə əməkdaşlığın daha da inkişafına mühüm töhfə verəcəyini bildirdi. Xəzər hövzəsində türk dünyası ölkələri ilə neft, təbii qaz və elektrik enerjisi sahələrində irimiqyaslı layihələrin birlikdə uğurla həyata keçirildiyini vurğulayan Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan dedi: "Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri 16 ildir Azərbaycan, Türkmənistan və Qazaxıstan neftini dünya bazarlarına fasiləsiz çatdırır. Onurğa sütununu TANAP-ın təşkil et-

diyi "Cənub qaz dəhlizi" sayəsində türk dövlətləri Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasına mühüm rol oynayırlar".

Türk Dövlətləri Təşkilatına sədrlik edən Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Türkiyədə baş vermiş zəlzələnin bütün türk dünyasını dərindən sarsıtdığını vurğuladı. Şavkat Mirziyoyev Türkiyədə Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə görülən ehtiyat tədbirləri, zəlzələdən zərərçəkənlər üçün yüz minlərlə yeni evin tikilməsi, infrastrukturun qurulması ilə bağlı program və layihələrin əhəmiyyətini qeyd etdi. Bildirdi ki, zəlzələdən dərhal sonra görülən tədbirlər nəticəsində bir çox insanın həyatı xilas edildi.

Özbəkistan Prezidenti zəlzələ nəticəsində həlak olanların xatirəsini anmaq üçün hər il fevralın 6-sının Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində "Həyatını itirənlərin anım və birlik, bərabərlik və həmrəylik günü" elan olunmasını təklif etdi.

Son illərdə global iqlim dəyişikliyi nəticəsində dağdıcı hadisələrin sayının və miqyasının artdığını vurğulayan Prezident Şavkat Mirziyoyev belə hadisələrin qarşısının alınması və nəticələrinin aradan qaldırılmasında TDT-nin sistemli əməkdaşlıq platformasının, mülki müdafiə sisteminin yaradılmasının, qabaqcıl dünya təcrübəsinin tətbiqinin, ictimai məlumatlılığın artırılmasının, sıx əməkdaşlıq və dəstək mexanizmlərinin formalaşdırılmasının vacibliyini bildirdi. Dövlət başçısı təşkilat çərçivəsində Təbii Fəlakətlərin Monitorinqi və Təhlili Mərkəzinin yaradılması təşəbbüsünü irəli sürdü.

Ankara Bəyannaməsi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə martın 16-da Ankarada keçirilmiş Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Fövqəladə Zirvə görüşündə bəyannamə qəbul olunub. AZƏRTAC Ankara Bəyannaməsini təqdim edir.

→ 3

Böyük qayıdışda növbəti mərhələ

Talış kəndindən olan 20 ailə geriye dönüş

Otuz il əvvəl əşyalarını belə götürməyə macal tapmadan evlərini tərk etməyə məcbur olan vətəndaşlarımız tədricən öz evlərinə qayıdılar. İşğaldan azad olmuş ərazilərdə artıq həyat yenidən canlanmağa başlayır.

→ 7

Günahsız insanları hədəf seçən ermənilərin mina terroru

Hayastan öz düşmənciliyini indi də bu yolla göstərir, təxribatlarına son qoymur. Erməni vandallarının Azərbaycan torpaqlarında xəritəsiz, vəhşicəsinə basdırdıqları minlərlə günahsız vətəndaşlarımızın canını, yaxud sağlamlığını almaqda davam edir.

→ 7

Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçıları birgə naharı olub

Martın 16-da Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçıları birgə naharı olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev naharda iştirak edib.

Prezident İlham Əliyevin Türkiyəyə səfəri başa çatıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə səfəri martın 16-da başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ankaranın Esenboğa hava limanında dövlətimizin başçısının şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Prezident İlham Əliyevi rəsmi şəxslər yola saldılar.

→ 9

İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə...

Fövqəladə Zirvə görüşü

Əvvəlki 1-ci sahə.

Türkiyədə baş vermiş dağıdıcı zəlzələnin törətdiyi fəsadlar, qardaş ölkəyə edilən humanitar yardımlar barədə videoçarx nümayiş olundu.

Təbii fəlakət nəticəsində həlak olanların xatirəsi bərdəqçilik sükutla yad edildi.

Türkmənistan Parlamenti Xalq Məsləhətinin sədri **Qurbanqulu Berdiməhəmmədov** çıxışında Türkmənistan Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədovun TDT-nin növbəti toplantısında iştirakında ölkəsinin bu təşkilata üzv dövlət kimi qəbul ediləcəyinə ümidvar olduğunu bildirdi. Ankara Zirvə görüşünün mövzusunun tarixi əhəmiyyətə malik olduğunu qeyd edən Qurbanqulu Berdiməhəmmədov türk dövlətlərinin bir-birinə hərtərəfli dost və qardaş dostu olduğunu, belə ağır günlərdə bir olmasının vacibliyini vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı Fövqəladə Zirvə görüşündə çıxış etdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ÇIXIŞI

- Əziz qardaşım, hörmətli Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğan.

Hörmətli dövlət və hökumət başçıları, öziz dostlar.

Qardaş Türkiyədə çoxsaylı insanın tələfatına və xəsarət almasına səbəb olan güclü zəlzələnin fəsadları bizi olduqca kədərləndirib. Bu dağıdıcı zəlzələ on minlərlə insanın həyatına son qoyub. Əziz qardaşım, faciə ilə əlaqədar Sizə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, qardaş Türkiyə xalqına Azərbaycan xalqı adından bir daha dərin hüznə başsağlığı verir, yarananlara şəfa diləyirəm.

Azərbaycan hökuməti və xalqı zəlzələ baş verən andan qardaş Türkiyəyə humanitar yardımlar etmək üçün səfərbər olmuşdur. Azərbaycandan 940 nəfər, o cümlədən xilasedicilər, tibb personalı və könüllülər zəlzələ bölgəsinə göndərilib. Türkiyəyə göndərilən xilasedicilərin sayına görə Azərbaycan dünya ölkələri arasında birinci olub. Xilasedicilərimizin və həkimlərimizin söyi nəticəsində dağınıqlar altından 53 nəfər sağ çıxarılb. Həmçinin 780 nəfərin cəsədi dağınıqlar altında aşkar edilib. Tibb personalımız ümumilikdə 3 mindən artıq şəxsə tibbi xidmət göstərib.

Bu günə qədər 45 milyon ABŞ dollarından artıq vəsait AFAD və digər humanitar qurumların bank hesabına köçürülmüşdür. Bununla yanaşı, qardaş Türkiyəyə 5320 ton humanitar yardım çatdırılmışdır. Azərbaycanın yardımını qəbul edən hər bir insanın və hər bir ailənin zərərini azaldıq. Həmçinin 780 nəfərin cəsədi dağınıqlar altında aşkar edilib. Tibb personalımız ümumilikdə 3 mindən artıq şəxsə tibbi xidmət göstərib.

Əminəm ki, əziz qardaşım, hörmətli Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi sayəsində Türkiyə bu zəlzələnin nəticələrini uğurla aradan qaldıracaq.

Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın 2020-ci ildə ikinci Qarabağ müharibəsində ilk saatlardan başlayaraq son günə qədər Azərbaycana göstərdiyi siyasi və mənəvi dəstək bizə əlavə güc verdi.

Eyni zamanda 44 günlük müharibə dövründə bütün Türkiyə xalqı Azərbaycanın yanında idi. Müharibə zamanı və tarixi Zəfərimizdən sonra Türkiyədən minlərlə dəstək və təbrik mesajları gəlmişdir.

2021-ci ilin iyun ayında Qarabağın tacı olan Şuşa şəhərində Türkiyə ilə Azərbaycan arasında Şuşa Bəyannaməsi imzalanmışdır və bizim əlaqələrimiz rəsmən müttəfiqlik səviyyəsinə qaldırılmışdır.

Türkiyə 20 il əvvəl Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi ilə böyük və şərəfli yol keçmiş, dünyada söz sahibi olmuş, güc mərkəzinə çevrilmişdir. Bu gün dünyada Türkiyə ilə hesablaşmalar və ona hörmət edirlər.

Türkiyənin hərbi gücünü, müdafiə sənayesi sahəsində böyük uğurlarını indi dünyada hər kəs görür. Bu illər ərzində Türkiyədə davamlı sabitliyin təmin olunması, ölkənin inkişafı bütün türk dünyası üçün önəmli şərtdir.

2022-ci ildə Türk Dövlətləri Təşkilatının Səmərqənddə keçirilmiş Zirvə görüşündə Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Türk Dünyasının Ali Ordeni ilə təltif edilməsi onun türk dünyasının gücləndirilməsində böyük xidmətlərini bir daha sübut edir. Əminəm ki, əziz qardaşım bundan sonra da uzun illər ölkələrimiz arasında qardaşlıq əsasında qurulmuş əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsinə böyük töhfələr verəcəkdir.

Əziz dostlar, 30 illik işğal dövründə yüzlərlə şəhər və kəndimiz, tarixi və dini abidələr, qəbiristanlıqlar Ermənistan tərəfindən məqsədliliklə dağıdılmışdır. Yerləyəkən edilən Ağdam şəhərinin xarici ekspertlər "Qafqazın Hiroşimasi" adlandırılır. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə 67 məsciddən 65-i ermənilər tərəfindən dağıdılıb, qalan ikisindən isə donuz və inək tövsiyə kimi istifadə edilib.

Təbii sərəvələrimiz talanıb, ətraf mühitə ciddi zərər vurulub.

Birinci Qarabağ müharibəsi nəticəsində 4 minə yaxın vətəndaşımız itkin düşmüşdür. Onların demək olar ki, hamısı işğəncələrə məruz qalaraq qətlə yetirilib. Torpaqlarımız azad edildikdən sonra bir neçə yer-də kütləvi məzarlıq aşkar etmişik. Ermənistan hələ də azərbaycanlı itkinlərin taleyi barədə məlumat verməkdən yayınır.

Ermənistanın işğalına görə Azərbaycan dünyada mina ilə on çox çirkəndirilmiş ölkələr arasında. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra, yəni 2020-ci ilin noyabr ayından bəri 300-ə yaxın azərbaycanlı mina partlayışı nəticəsində həlak olmuş və ya ağır yaralanmışdır.

2022-ci ildə Praqa və Soçidə Ermənistanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tanımasına baxmayaraq, hələ də öz qoşunlarını tam olaraq Azərbaycan ərazilərindən çıxarmamışdır. Qarabağda qanunsuz erməni döstələri və kriminal ünsürlər qalmaqdadır.

Ermənistan həm də Zəngəzur dəhlizinin açılması əhdliyindən yayınır.

Beləliklə, Ermənistan 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanmış Bəyannaməni kobudcasına pozur və buna görə məsuliyyət daşımalıdır.

2020-ci ildə Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun Ermənistan işğalından azad olunmasından sonra Azərbaycan bu ərazilərdə genişmiqyaslı yenidənqurma işləri aparır. Azərbaycan Ermənistan tərəfindən tamamilə dağıdılmış böyük ərazilərə həyatı yenidən qaytarır. Biz sıfırdan 9 yeni şəhər və birinci mərhələdə 300-dən çox kənd və qəsəbə qururuq.

Bu, milli hökumət tərəfindən postmünaqişə dövründə öz maliyyə resursları hesabına həyata keçirilən nadir və misli görünməmiş bir yenidənqurma modelidir.

Keçmiş məcburi köçkünlərin öz doğma yurdlarına dönüşü üçün "Böyük Qayıdış" programının icrasına başlamışıq.

Yenidənqurma prosesində Türkiyə şirkətləri podratçı kimi bir çox infrastruktur layihələrində fəal iştirak edirlər. Bu günə qədər Türkiyə şirkətləri ilə imzalanmış kontraktların dəyəri 3 milyard ABŞ dolları çoxdur. Əziz qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğan azad edilmiş torpaqlara üç dəfə səfər edib, Şuşa, Füzuli, Zəngilan və Cəbrayıl gedib.

Fürsətdən istifadə edərək işğaldan azad edilmiş Füzuli rayonunda Özbəkistan tərəfindən tikilən məktəbə və Qazaxistan tərəfindən inşa olunan yaradıcılıq mərkəzinə görə Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevə və Qazaxistan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevə minnətdarlığımı bildirirəm.

Eyni zamanda bildirmək istəyirəm ki, bu yaxınlarda Azərbaycan-Özbəkistan İnvestisiya Fondu və Azərbaycan-Qırğız İnkişaf Fondu yaradılmışdır.

Hörmətli həmkarlar, türk dünyası türk dövlətlərinin hüduqları ilə möhdudlaşmış. Türk dünyası daha böyük coğrafiyanı əhatə edir. Dünyada yaşayan azərbaycanlıların sayı 50 milyondan çoxdur. Onlardan cəmi 10 milyon müstəqil Azərbaycan Respublikasında yaşayır.

Tarixi torpağımız olan Qərbi Zəngəzurun 1920-ci ilin noyabr ayında sovet hökumətinin qərarı ilə Azərbaycandan ayrılıb Ermənistan verilmiş türk dünyasının coğrafi cəhətdən ayrılmasına səbəb olmuşdur. 1991-ci ilə qədər bütün azərbaycanlılar indiki Ermənistan ərazisindən zorla qovulmuşdur. Ermənistan Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə olduğu kimi, indiki Ermənistan ərazisində, yəni Qərbi Azərbaycanda da mədəni irsimizi, məscidləri, tarixi abidələrimizi dağıtmışdır. Azərbaycan ic-

timaiyyəti dəfələrlə UNESCO-ya indiki Ermənistanla Azərbaycan xalqının mədəni irsinin monitorinq edilməsi məqsədilə bu ölkəyə faktaraşdırıcı missiyanın göndərilməsi xahişi ilə müraciət etmişdir və UNESCO-dan müsbət cavab gözləyir.

Qərbi Azərbaycan etnik tozilmələyə məruz qalan həmvətənlərimiz indi Qərbi Azərbaycan İcmasında birləşiblər. Onlar tarixi torpaqlara sülh yolu ilə qayıdışı qarşılarına məqsəd qoyublar. Qərbi Azərbaycan İcmasının hazırladığı Qayıdış Konsepsiyasına əsasən, indiki Ermənistan ərazisindən zorla deportasiya olunmuş azərbaycanlıların öz yurdlarına qayıdışı üçün müvafiq verifikasiya və zəmanət mexanizmi olan və hüquqi baxımdan məcburi olan beynəlxalq razılaşma əldə edilmişdir.

Biz Azərbaycan dövləti olaraq Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin fərdi hüquq və təhlükəsizliyini təmin edəcəyimiz kimi, Ermənistan da qarşılıqlı prinsipi əsasında Qərbi azərbaycanlıların hüquq və təhlükəsizliyini təmin etməlidir.

Diqqətə görə təşəkkür edirəm.

Qazaxistan Prezidenti **Kasım-Jomart Tokayev** çıxışında zəlzələ ilə əlaqədar türk xalqının yaşadığı ağrı-acının bütün türk dövlətləri tərəfindən paylaşıldığını bildirdi, ölkəsinin qardaş Türkiyəyə hər zaman yardım göstərməyə hazır olduğunu qeyd etdi.

Türk dövlətlərinin bu vacib zamanda mükəmməl birlik və həmrəylik nümayiş etdirdiyini vurğulayan Qazaxistan Prezidenti qardaşlığın, qarşılıqlı dəstəyin davamlı olmasını arzuladı. O, türk xalqının qarşılaşdığı hər çətinlikdən daha güclü formada çıxacağını qeyd etdi, Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə bu dəfə də belə olacağına əminliyini vurğuladı.

Qırğıstan Prezidenti **Sadır Japarov** çıxışında bu Zirvə görüşünün təbii fəlakətdən sonra keçirildiyini diqqətə çatdırdı, qırğız xalqı ilə türk xalqı arasında qədim tarixi əlaqələrin bundan sonra da davam edəcəyini bildirdi. Qırğıstanın təşkilatın üzvləri arasında davamlı toplantıların keçirilməsinə böyük önəm verdiyini deyən Sadır Japarov bu mənada üzv dövlətlər arasında siyasi dialoqun əhəmiyyətini vurğuladı. Çoxtərəfli əməkdaşlığın Qırğıstan üçün çox mühüm olduğunu diqqətə çatdıran Prezident Sadır Japarov ölkələrimiz arasında strateji tərəfdaşlığı dostlaşdırma və daha da inkişaf etdirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə minnətdarlığını ifadə etdi.

Qırğıstan Prezidenti bugünkü Zirvə görüşünün mövzusunun fəlakət-fövqəladə halların idarə edilməsi və humanitar yardım kimi məsələlərin təşkilata üzv dövlətlərin birgə fəaliyyət, sıx əməkdaşlıq tələb etdiyini diqqətə çatdırdı.

Seçkilərdə Türkiyə Prezidentinə uğurlar arzulayan Sadır Japarov məhz Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi ilə reallaşdırılan islahatların türk xalqını yeni-yeni uğurlara çatdıracağına əminliyini bildirdi.

Macarıstanın Baş naziri **Viktor Orban** Türkiyədə baş verən zəlzələnin dəhşətli olduğunu bildirdi, yenidənqurma işlərində bu ölkəyə dəstək verməkdən şərəf duyacağını bildirdi. Türkiyənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi ilə sürətli inkişafın şahidi olduğunu vurğulayan Viktor Orban bütün ölkələr arasında əlaqələrin qurulmasının tərəfdarı olduğunu vurğulayaraq dedi: "Türk dünyası, türk dövlətlərinin bu mənada Qafqaz və Mərkəzi Asiyadakı ölkələr olaraq açar rol oynayacaqlarını düşünürəm. Münasibətlərimizi qarşılıqlı hörmət çərçivəsində davam etdirərək bütün dünyaya örnək ola bilərik. Bu məqsədlə Macarıstan olaraq enerji, ticarət, eyni zamanda daşıma sahələrində birgə səyləri gücləndirməyə töhfə vermək niyyətindəyik".

Şimali Kipr Türk Respublikasının Prezidenti **Ersin Tatar** tədbirə dəvətə və bu Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə Türkiyə və Azərbaycan prezidentlərinə minnətdarlığını bildirərək dedi: "Məni bu-

raya dəvət etdiyi üçün Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanə çox təşəkkür edirəm. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə bu Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə dərin minnətdarlığımı bildirirəm".

Prezident Ersin Tatar güclü və böyük Türkiyə dövlətinin zəlzələnin fəsadlarını ən qısa vaxtda aradan qaldıracağına əminliyini bildirərək belə hadisələr zamanı dost, qardaş ölkələrimiz arasında həmrəyliyini və birliyini böyük əhəmiyyət daşıdığını vurğuladı.

Sonra Türk Dövlətləri Təşkilatının Ağsaqqallar Şurasının sədri və qardaş ölkənin hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının sədr müavini **Binəli Yıldırım**, Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş katibi **Kubaniçbek Ömürəliyev** çıxış etdilər.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bu Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə İlham qardaşına və onun şəxsinə Can Azərbaycana bir daha təşəkkürümü bildirirəm".

Prezident Ərdoğan Türk Dövlətləri Təşkilatının hazırkı sədri Özbəkistanda minnətdarlığını bildirdi.

Zirvə görüşünə yekun vuran Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev sammitdə qəbul olunan qərarların ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın inkişafına yeni töhfələr verəcəyinə əminliyini bildirdi.

Sonda Ankara Bəyannaməsi və mülki müdafiə mexanizminin qurulmasına dair Protokol imzalandı (*Bəyannamə qəzetin bugünkü nömrəsində dərc olunur*).

Qeyd edək ki, bu tədbirin Şuşada keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdu. Lakin Türkiyədə baş vermiş dəhşətli zəlzələ ilə əlaqədar Prezident İlham Əliyev qardaş ölkəyə dəstək məqsədilə Zirvə görüşünün Ankara keçirilməsi təklifi ilə çıxış edib. Digər iştirakçı ölkələrin rəhbərləri ilə razılaşdırıldıqdan sonra bununla bağlı müvafiq qərar qəbul olunub. Bu, bir daha Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının, türk dünyasında qarşılıqlı dəstəyin və hörmətin bariz nümunəsidir.

"Fəlakət - Fövqəladə halların idarə edilməsi və humanitar yardım" mövzusunda həsr olunan Zirvə görüşü Türkiyənin cənub və cənub-şərq bölgələrində baş verən zəlzələ nəticəsində yaranan fəlakətdə vəziyyətlə bağlı məsələlərin ən yüksək səviyyədə müzakirə edildiyi platformadır. Liderlər fəlakətlərlə mübarizədə Türk Dövlətləri Təşkilatı daxilində çoxtərəfli sıx əməkdaşlıq və koordinasiya mexanizmlərinin yaradılmasına diqqət çəkib, regionda mövcud çağırışlarla bağlı məsləhətləşmələr aparıblar.

İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə... Fövqəladə Zirvə görüşü

Ankara Bəyannaməsi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə martın 16-da Ankarada keçirilmiş Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Fövqəladə Zirvə görüşündə bəyannamə qəbul olunub.

AZƏRTAC Ankarada Bəyannaməni təqdim edir.

"Türk Dövlətləri Təşkilatının (bundan sonra TDT adlandırılacaq) "Fələkət - Fövqəladə halların idarə edilməsi və humanitar yardım" mövzusunda Fövqəladə Zirvə görüşü Azərbaycan Respublikasının təşəbbüsü ilə 16 mart 2023-cü ildə Ankarada keçirilmişdir.

İclasda Türkiyə Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri Rəcəb Tayyib Ərdoğan evsahibliyi etmişdir və iclasda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri İlham Əliyev, Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri Kasım-Jomart Tokayev, Qırğız Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri Sadır Japarov, Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri Şavkat Mirziyoyev, Türkmən xalqının Milli Lideri və Türkmənistanın Xalq Məsələlərinin Sədri Zati-aliləri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov, Şimali Kipr Türk Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri Ersin Tatar, Macarıstanın Baş naziri Zati-aliləri Viktor Orban, eləcə də Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş katibi Zati-aliləri Kubançəbek Ömüraliyev iştirak etmişlər.

Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları,

6 fevral 2023-cü ildə Türkiyənin cənub-şərq bölgəsində minlərlə insanın həyatına son qoyan, minlərlə insanın yaralanması ilə nəticələnən və ağır dağıntılarla səbəb olan iki dağıdıcı zəlzələ ilə əlaqədar qarşada türk xalqına bir daha dərin hüznü başsağlığı verərək;

Üz və Müşahidəçi dövlətlərin xalqlarına, eləcə də digər ölkələrə və beynəlxalq təşkilatlara/platformalara zəlzələlərdən daha çox zərər çəkmiş ərazilərə dərhal yardım olını uzatdıqlarına görə minnətdarlıqlarını bildirərək;

TDT-nin Üz və Müşahidəçi Dövlətlərinin Türkiyədəki dağıdıcı zəlzələlərdən sonra axtarış-xilasətmə qruplarının sürətli şəkildə yerləşdirilməsini təqdir edərək;

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən Türkiyə üçün Təcili Zəlzələ Yardım Çağırışının və Türkiyə və Suriyaya global dəstəyi səfərbər etmək məqsədilə Avropa İttifaqı (Aİ) Komissiyası və Avropa İttifaqı (Aİ) Şurasının İsveç sədrliyi tərəfindən birgə təşkil olunancaq Beynəlxalq Donorlar Konfransının elan edilməsini alqışlayaraq;

Axtarış və xilasətmə qruplarının sürətli şəkildə yerləşdirilməsini, habelə fələkətlərə cavab olaraq humanitar yardımın çəvik çatdırılmasının vacibliyini vurğulayaraq;

"Türk Dünyasına Baxış 2040" sənədinə uyğun olaraq TDT regionunda və dünyada təbii fələkətlərin qarşısının alınması, cavab verilməsi və aradan qaldırılması üçün ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığın və koordinasiyanın zəruriliyini diqqət çəkərək;

2021-ci il tarixli TDT-nin 8-ci Zirvə görüşünün Bəyannaməsinin 51-ci bəndinə uyğun olaraq, TDT-nin Mülki Müdafiə Mexanizminin yaradılması ilə bağlı 21 dekabr 2022-ci ildə Ankarada AFAD-da keçirilmiş TDT-nin Fələkət və Fövqəladə Halların İdarəedilməsi üzrə Nazirlərinin Görüşünün nəticələrini alqışlayaraq;

TDT-nin 8-ci Zirvə görüşünün Bəyannaməsində təsdiq olunduğu kimi, müvafiq nazirliklərə yaşıl texnologiyalar və ağıllı şəbələr üzrə əməkdaşlıq təşəbbüsü barədə göstəriş vermək qərarını xatırladaraq;

"Türk Dünyasına Baxış 2040" sənədində qeyd olunan baxış və məqsədlərin həyata keçirilməsində türk dövlətlərinin əldə etdiyi böyük siyasi, iqtisadi və sosial-mədəni tərəqqini yüksək qiymətləndirərək;

Türk dünyasının dəyər və maraqlarını təsviq etmək məqsədilə TDT-nin fəaliyyətini dəstəkləməyə sadıq olduqlarını təsdiq edərək;

Türk dünyasının ticarət, nəqliyyat, investisiya, turizm, regional əlaqə və strateji insan resurslarının idarə edilməsi sahələrində əməkdaşlığının və koordinasiyanının dərinləşdirilməsi və gücləndirilməsində TDT-nin daim artan mərkəzi rolunu vurğulayaraq;

Regional və beynəlxalq forumlarda əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi üçün bütün imkanları nəzərdən keçirməyi üzünə götürərək;

11 noyabr 2022-ci ildə keçirilmiş və TDT-nin transformasiyasında və türk dünyasının gələcək inteqrasiyasında daha bir əlamətdar hadisə olan tarixi Səmərqənd Zirvə görüşünün uğurlu təşkil olunmasına görə Özbəkistan Respublikasının sədrliyini yüksək qiymətləndirərək; və Sədrliyin həmrəyliyin gücləndirilməsində, eləcə də TDT Üz və Müşahidəçi Dövlətlərinin xalqlarının sülh, sabitlik, təhlükəsizlik və rifahının təmin edilməsinə yönəlmiş fəaliyyətini dəstəkləmək əzmində olduqlarını vurğulayaraq;

Respublikanın yaradılmasının yüzilliyi və Türkiyə xarici siyasət xidmətinin əsasının qoyulmasının beş yüzilliyi münasibətilə Türkiyə Respublikasını təbrik edərək;

Novruz bayramı və müqəddəs Ramazan bayramı münasibətilə bütün Üz və Müşahidəçi Dövlətlərin xalqlarına rifah və firavanlıq arzularını bildirdilər;

Bezi ölkələrdə müsəlmanların müqəddəs dəyərlərinə qarşı son vaxtlar törədilən niyyət cinayətlərindən təşvişə düşərək; və bununla əlaqədar olaraq, müxtəlif inanclar və mədəniyyətə malik insanlar arasında dinc yanaşı yaşama, dialoq və harmoniyamı qorumaq üçün müxtəlif mədəniyyətlər arasında qarşılıqlı hörmətin mühüm əhəmiyyətini vurğulayaraq;

bəyan etdilər ki, onlar:

1. Zəlzələlərdən sonra bərpa və yenidənqurma işlərində Türkiyə xalqı və Hökuməti ilə həmrəylik ifadə etdilər;
2. Üz və Müşahidəçi Dövlətlər, eləcə də dünyanın hər yerindən digər ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar/platformalar tərəfindən yerləşdirilmiş fövqəladə hallara cavab qrupları tərəfindən fələkətdən sonra həyata keçirilən fədakar axtarış və xilasətmə əməliyyatlarını alqışladılar; və aramsız səyləri ilə bir çox insanın həyatını xilas edən dəstələri minnətdarlıqlarını bildirdilər;

rəfindən yerləşdirilmiş fövqəladə hallara cavab qrupları tərəfindən fələkətdən sonra həyata keçirilən fədakar axtarış və xilasətmə əməliyyatlarını alqışladılar; və aramsız səyləri ilə bir çox insanın həyatını xilas edən dəstələri minnətdarlıqlarını bildirdilər;

3. TDT-yə Üz və Müşahidəçi Dövlətlərin milli tibbi xilasətmə qrupları arasında əməkdaşlığı gücləndirməyə və birgə potensialın gücləndirilməsi fəaliyyətlərində iştirak etməyə hazır olduqlarını bildirdilər;

4. Zəlzələlərdən zərər çəkmiş şəxslərə nə zaman ehtiyac duyulduğu təqdirdə, humanitar yardım göstərməyə davam etməyə hazır olduqlarını təkrarladılar;

5. 20 mart 2023-cü ildə Brüsseldə keçirilən mərkəzi tutulan Aİ Komissiyası və Aİ Şurasına İsveç sədrliyi tərəfindən birgə təşkil olunancaq Beynəlxalq Donorlar Konfransında iştirak etmək üçün üzvlərini təsviq etdilər;

6. Baş verə biləcək mümkün fələkətlər və fövqəladə hallar zamanı ehtiyacların səmərəli, əlaqələndirilmiş və vaxtında həll edilməsi üçün TDT-nin milli fələkətlərin idarə edilməsi qurumları arasında əməkdaşlığı gücləndirmək barədə razılığa gəldilər və bu xüsusda Türk Dövlətləri Təşkilatının Mülki Müdafiə Mexanizminin yaradılması haqqında Sazişin Türk Dövlətləri Təşkilatının Qazaxıstan Respublikasının Türkiyə şəhərində keçiriləcək 10-cu Zirvə görüşündə imzalanması üçün aidiyyəti qurumlara tapşırıq verdilər;

7. Qeyd etdilər ki, fələkətdən sonrakı ehtiyacların qiymətləndirilməsi, təsiri moruz qalmış bölgələrin bərpası və yeməkdən qurtulması prosesi ərzində Türkiyəyə dəstəyini davam etdirməkdə beynəlxalq ictimaiyyət üçün yaxşı istinad nüqəti olacaq; bu səyləri daha yaxşı bərpa etmək və enerji səmərəliliyi prinsipləri əsasında qurmaq istəyini/əzmini alqışladılar; Türk dünyasında daha dayanıqlı, davamlı və yaşıl inkişaf

fin vacibliyini vurğuladılar və ictimai malların canlandırılmasında ağıllı şəbələr xüsusi rolunu tanıdılar;

8. Müşahidəçi Dövlətlərin TDT-nin fəaliyyətlərinə aktiv cəlb olunmasını qiymətləndirdilər və ŞKTR-nin TDT-nin Fövqəladə Zirvə görüşündə iştirakını qeyd etdilər;

9. TDT Üz Dövlətləri arasında ticarət və iqtisadi əməkdaşlığı gücləndirmək üçün onların iqtisadi potensialını səfərbər etmək məqsədində ŞKTR-nin TDT-nin Fövqəladə Zirvə görüşündə iştirakını qeyd etdilər;

10. Qazaxıstan, Türkmənistan və Türkiyəyə qarşıdan gələn ümumi və prezident seçkilərinin, eləcə də Özbəkistanda referendumun uğurla başa çatacağına əmin olduqlarını bir daha təsdiq etdilər;

11. Türkiyə Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın türk dünyasının birliyi və həmrəyliyinə, eləcə də təhlükəsizliyi və rifahına verdiyi güclü və davamlı töhfələrinə, Türk Dövlətləri Təşkilatının birlik ruhunun gücləndirilməsində möhkəm liderliyinə görə təşəkkürlərini bildirir və gələcək seçkilərdə uğurlar arzu edirlər;

12. UNESCO tərəfindən "Dünya Türk Dili Günü" elan edilməsi ilə bağlı tam dəstəklərini bir daha təsdiq etdilər;

13. Bütün müsəlmanları incitən və gələcəkdə yeni irqi, ksenofob və islamofob təxribat və hücumlara yol açabilecek müqəddəs kitabımız Quranı-Korimə qarşı son vaxtlar niyyət zəminində törədilən cinayətləri ön kəskin şəkildə qınadılar;

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti

Qırğız Respublikasının Prezidenti

Türkiyə Respublikasının Prezidenti

Özbəkistan Respublikasının Prezidenti

14. Azərbaycan Respublikasının İrandakı səfirliyinə qarşı törədilən ölümcül silahlı hücumu pislədilər və bütün təqsirkarların məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün tez və hərtərəfli araşdırmanın aparılmasına çağırış etdilər;

15. TDT Katibliyinin fəaliyyətində əldə edilmiş mühüm nailiyyətləri təqdir etdilər və Üzvlər tərəfindən qəbul olunmuş sənədlərdə təyin və təsbit edilmiş vəzifələrinin həyata keçirilməsi üçün Katibliyin potensialını daha da gücləndirmək əzmində olduqlarını bir daha vurğuladılar;

16. TDT Üz dövlətlərinin Xarici İşlər nazirliklərinə və digər aidiyyəti qurumlara Qazaxıstanda keçiriləcək TDT-nin qarşından gələn 10-cu Zirvə görüşünə hazırlıq işlərini sürətləndirmək üçün göstəriş verməyə razılaşdılar;

Qazaxıstan TDT-nin 10-cu Zirvə görüşünə 2023-cü ilin oktyabr ayında Qazaxıstan Respublikasının Türkiyə şəhərində evsahibliyi etməyə hazır olduğunu bir daha təsdiq etdi.

TDT-nin Dövlət Başçıları Türkiyə Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri Rəcəb Tayyib Ərdoğanı TDT-nin Ankarada Fövqəladə Zirvə görüşünün uğurla yekunlaşan müzakirələrinə sədrlik etdiyinə görə dərin təşəkkür bildirir və Türkiyə Hökumətinin və xalqının səmimi qonaqpərvərliyini yüksək qiymətləndirir.

TDT-nin Baş katibinə bu Bəyannamədə nəzərdə tutulan qarşılıqlı fəaliyyəti və birgə səyləri əlaqələndirmək tapşırığı verilir.

16 mart 2023-cü ildə Ankarada şəhərdə Azərbaycan, qazax, qırğız, türk və özbək dillərində imzalanmışdır.

İlham ƏLİYEV

Kasım-Jomart TOKAYEV

Sadır JAPAROV

Rəcəb Tayyib ƏRDOĞAN

Şavkat MİRZİYOYEV".

Türkiyə Prezidenti TDT-nin Ankara Zirvə görüşünün yekunlarına dair brifinq keçirib

"Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Fövqəladə Zirvə görüşünü uğurla başa çatdırdıq. Ölkəmizdə yaşanan zəlzələ və sel fələkəti ilə əlaqədar təşkilatımızın üzvləri və müşahidəçi üzvlərlə birlikdə həmrəylik məqsədilə toplanmışdır. Zirvə görüşündə iştirak edən hörmətli qardaşlarımızın hər birinə bir daha təşəkkürümü bildirirəm".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan martın 16-da Ankarada keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Fövqəladə Zirvə görüşünün yekunlarına dair yerli və xarici jurnalistlər üçün keçirdiyi brifinqdə deyib.

"Yaşadığımız fələkət zamanı türk dünyası olaraq nümayiş etdirdiyimiz həmrəyliyi, birlik və bərabərliyi heç vaxt unutmayacağıq", - deyərək Türkiyə Prezidenti bildirdi.

Səmmit çərçivəsində digər toplantıların da keçirildiyini vurğulayan Rəcəb Tayyib Ərdoğan keçən

il Səmərqənd Zirvə görüşündə Türk Dövlətləri Təşkilatına müşahidəçi qismində qoşulan Şimali Kipr Türk Respublikasının ilk dəfə bu tədbirdə iştirakından məmnunluğunu ifadə edib.

"Türk Dövlətləri Təşkilatı ölkələri fevralın 6-da yaşadığımız fələkətdən sonra yardım çağırışımıza ən tez cavab verən və ən tez hərəkətə keçən, kodərimizi bölüşən dostlarımızdan oldular. Təşkilatın üzvləri axtarış-xilasətmə işlərindən tutmuş səhiyyə xidmətlərinə və humanitar yardıma qədər geniş sahədə fəaliyyət göstərmək üçün heyət-

lərini dərhal Türkiyəyə göndərdilər. Qardaşlarımızı istər maliyyə, is-

tərsə də maddi yardımlar edərək millətimizin ehtiyacını ödəmək

üçün can-dildən fəaliyyət göstərdilər. Bölgədə qurduqları səhra hos-

pitalları ilə yalarımızın sağlamlasına dəstək verdilər. Göndərdikləri qadınlarla insanlarımızı kömək etdilər. Çətin günlərimizdə bizimlə olan təşkilatımızın dost və qardaş xalqlarına səmimi-qəlbənlə təşəkkür edirəm", - deyərək Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan vurğuladı.

Dövlət başçısı bildirdi ki, Türk İnvestisiya Fondunun yaradılmasına dair razılığa Zirvə görüşünün konkret nailiyyətlərindən biridir. Əminlik ki, fond qardaş ölkələrimizin iqtisadi birliyinin möhkəmlənməsinə töhfə verəcək.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan sammitdə üzv ölkələrin aidiyyəti qurumları arasında əməkdaşlığın daha yüksək səviyyəyə çatdırılmasını və növbəti Zirvə görüşünə qədər Türk Dövlətləri Təşkilatı mülki müdafiə mexanizminin yaradıl-

masının qərar alındığını diqqətə çatdırıb.

Mövqəddə gələcəkdə yaşana biləcək çətinliklərin dəf edilməsi üçün üzv ölkələrin həmrəyliyinə gücləndirilməsinin önəmini vurğulayan Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan bildirdi: "Bunun üçün Türk Dövlətləri Təşkilatının imkanlarını artırmalıyıq. Tarixi, mədəni və humanitar dəyərlərə söykənməyən qurumların yerində saydığı bir dövrdə Türk Dövlətləri Təşkilatı yeni güc mərkəzinə çevrilməkdədir".

Türkiyə Prezidenti Ankarada Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə Azərbaycanca, Türk Dövlətləri Təşkilatının hazırkı sədri Özbəkistan, həmçinin bütün iştirakçı dövlətlərə və nümayəndə heyətlərinə bir daha təşəkkür etdi.

Heydər Əliyev İli 2023

Hər bir xalq tarixən üzlaşdığı mürəkkəb şəraitdə dövlətə rəhbərlik məsuliyyətini üzərinə götürən qətiyyətli liderinin fitri idarəçilik qabiliyyəti sayəsində milli idealları qovuşur, istiqalata gedən yolda bütün çətinlikləri dəf edir və özünəməxsus inkişaf yolunu müəyyənləşdirir. Şəxsiyyət amili müasir dövrdə də xalqların qarşısına qoyduqları hədəflərinə doğru inamla irəliləməsi və beynəlxalq arenada layiqli yerini təmin etməsi baxımından xüsusi aktuallığa malikdir.

Xalqların qürur yeri olan belə şəxsiyyətlərin milli itibaha xidmət edən ideyası irsinin öyrənilməsi və tədqiqi, gələcək nəsillərə çatdırılması, eləcə də xatirəsinin əbədiləşdirilməsi obyektiv sosial tələbat kimi meydana çıxır. XX əsrdə Azərbaycan xalqının dünya siyasi arenasına bəxş etdiyi qüdrətli şəxsiyyət, xilas-kar və qurucu lider Heydər Əliyevin öziz xatirəsi də bu gün milyonlarla insanın qəlbində yaşayır və ehtiramla yad edilir. Mənalı ömrünü xalqınun tərəqqisinə, dünyada layiqli yerini tutmasına həsr edən Ulu Öndərin özünəməxsus dövlət idarəetmə məktəbinin öyrənilməsi, ölməz ideyalarının cəmiyyətə aşılınması və təbliği Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin də hər zaman diqqətində olub. Dövlət başçısının hələ 2004-cü il 10 mart tarixli "Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi haqqında" fərmanı əsasında ötən əsrin 70-80-ci illərində təşəbbüsü ilə inşa edilmiş bir sıra möhtəşəm memarlıq abidələrinə, təhsil ocaqlarına böyük stratejinin adını verilməsi, eləcə də ictimai əsaslarla Heydər Əliyev Fondunun yaradılması deyilənləri bir daha təsdiqləyir.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin 29 sentyabr 2022-ci il tarixli "Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi haqqında" sərəncamına əsasən, anadan olmasının 100-cü ildönümünün respublikamızda təntənə ilə qeyd edilməsi Ümummilli Liderin ağdaş tariximizdəki müstəsna rolunun adekvat dəyərləndirilməsidir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsində və milli inkişaf hədəflərinin müəyyənləşməsindəki tarixi xidmətlərini önə çəkən sərəncamda qeyd edilir: "Azərbaycana rəhbərliyinin birinci dövründə Heydər Əliyev özünə qeyri-adi idarəçilik bacarığı, polad iradəsi və yüksək vətənpərvərliyi sayəsində, uzaqgörən və məqsədyönlü qərarları ilə çox qısa müddətdə respublikamızda sosial-iqtisadi, elmi-texniki və mədəni sahələrin inkişafında böyük sıçrayışa nail olmuşdur. Tariximizin gedişatının və həyatımızın abəhənginin köklü surətdə dəyişdiyi, azadlıq və müstəqillik duyğularının milli düşüncəmizdə üstünlük təşkil etməyə başladığı bu illər Azərbaycanın quruculuq salnamasının ən parlaq səhifələridir".

Xalqın gələcək itibahı üçün düşünən əsl siyasi lider milli ideya səviyyəsinə yüksəlmiş məqsədlərin hansısa övərişli tarixi şəraitdə reallaşması üçün yorulmadan, əzmlə çalışır, ideoloji-siyasi və iqtisadi zəmin formalaşdırır. Bu günün prizmasında yanaşdıqda Heydər Əliyevin hələ sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi dövrdə uzaqgörən lider kimi xalqımızın gələcək müstəqilliyinə zəmin yaradan çoxşaxəli tədbirlər həyata keçirdiyi qabarıq görünür. Məhz Heydər Əliyev dühasının 1969-cu ilin 14 iyulunda rəhbərliyi ilə Azərbaycan xalqı milli şüurunun yetişməsi, milli özünüdərk baxımından keyfiyyətə yeni və məhsuldar mərhələyə qədəm qoydu, perspektiv müstəqilliyinə etibarlı zəmin formalaşdırmaq imkanı əldə etdi.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev keçmiş Sovet İttifaqının rəhbərliyi altında nadir şəxsiyyətlərdən idi ki, bu dövrlətin ideoloji-siyasi, mədəni əsaslarının möhkəmləndirilməsi üçün onun nə zamansa süquta uğrayacağı aydın hiss edirdi. Ulu Öndərin ilk günlərdən xalqın maraqlarına əsaslanaraq reallaşdırdığı islahatların qayəsində yer alan başlıca məqsədlərdən biri də ölkə iqtisadiyyatını gələcəkdə baş verəcək əsaslı dönüşə hazırlamaq idi. Ötən əsrin 70-80-ci illərində Azərbaycanı da yaradılan milli gəlirin yalnız 60 faizinin respublikada saxlanıldığını, bu göstəricinin digər ittifaq respublikaları ilə müqayisədə çox aşağı olduğunu narazılıqla bildirən dahi lider vəziyyətin kökündən dəyişməsi üçün prinsipliyyət göstərirdi. SSRİ rəhbərliyi ilə müntəzəm danışıqlar aparırdı. Həmin dövrdə Azərbaycanda yerləşən sənaye və istehsal müəssisələrinin 90 faizinin ittifaqın tabeliyində olması da respublika rəhbərini ciddi narahat edirdi.

Ümummilli Lider o dövrdə qətiyyətli və əzmkar fəaliyyəti ilə həmin müəssisələrin böyük əksəriyyətinin respublikamıza tabeliyinə keçməsinə nail oldu. Bunun nəticəsi olaraq Azərbaycanda sənaye-çirayət geniş vüsət aldı, aqrar iqtisadiyyatdan sənaye iqtisadiyyatına, yüksək sənaye sivilizasiyasına keçid uğurla təmin

edildi, yüzlərlə zavod, fabriklər digər istehsal sahələri yaradıldı. Ulu Öndərin respublika rəhbərliyinə gəlişinə qədər ümumi sayı 735 təşkil edən sənaye müəssisələri qısa müddətdə artaraq 1048-ə yüksəldi. Ümumilikdə, Heydər Əliyevin birinci rəhbərliyi dövründə aparılan kompleks islahatlar, formalaşdırılan güclü aqrar-sənaye, energetika və neft-kimyə sənayesi potensialı Azərbaycanı növbəti qabaqcıl respublikalardan birinə çevirdi, eyni zamanda onun gələcək müstəqilliyi üçün fundamental əsaslar yaratdı.

Tarixdən məlumdur ki, müstəqilliyin elan edilməsi dövlətin davamlı inkişafı, xalqın can atdığı milli ideallara çatması baxımından çox zaman yetərli olmur. Başqa sözlə, insanları ideyaları ətrafında birləşdirən, ölkənin iqtisadi potensialını düzgün realizə edən, milli inkişaf üçün strateji yol xəritəsi müəyyənləşdirən strateq şəxsiyyətlər müstəqilliyi qoruyub saxlaya və dövlətçiliyini sütunlarını möhkəmləndirə bilərlər.

Bu mənada Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətini xaos və anarxiya, vətəndaş müharibəsi təhlükəsindən hifz edən, iqtisadi tənəzzülün dərinləşməsinin qarşısını alan, həyata keçirdiyi islahatlarla ictimai həyatın bütün sahələrində sabitliyi təmin edən böyük lider kimi çağdaş tariximizə möhürünü vurub. Müstəqilliyi haqlı olaraq əvəzsiz milli sərəvət kimi dəyərləndirən Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1993-cü ilin iyun ayında xalqın təkidli istəyi ilə hakimiyyətdə qayıtdıqdan sonra respublikanı iqtidarda olmuş naş qüvvələrin yaratdığı problem və təhlükələrdən, o cümlədən sosial-iqtisadi çətinliklərdən əzmlə xilas etməyi bacardı. Sarsılmaz özlü üzərində bərqərar edilən möhkəm daxili sabitlik, vətəndaş müharibəsinin qarşısını alınması, qanunsuz silahlı qüvvələrin zərərsizləşdirilməsi fəonda qarşıda duran mühüm vəzifələrdən biri də xalqın sosial rifahının yüksəldilməsi, əhalinin məşğulluğunun təmini, xüsusən də aztəminatlı təbəqəsinin maraqlarının müdafiəsi idi. Bütün bunlar həm də ölkə iqtisadiyyatında idarəetmə və istehsal nizamına yeni yanaşma kontekstində reallaşdırılmalı, təsərrüfatın 70 il ərzində formalaşmış idarəçilik metodunu tamamilə fərqli üsullar əvəz etməli idi. Zamanın lideri olan, hadisələrin inkişafı axarını qabaqlayaraq ona pozitiv təsir göstərən Heydər Əliyev bu missiyanı da özündən uğurla göldü.

İnkişaf etmiş sivil dövlətlərdə olduğu kimi, Azərbaycanda da iqtisadi inkişafın bəhrələrini zamanla hər bir fərdin maddi, sosial və mədəni tələbatlarının ödənilməsinə istiqamətləndirildi. Sosial sferadakı qanunvericilik aktlarının qabaqcıl tələblərə uyğunlaşdırılması və reallaşdırılan digər addımlar keçid dövründə ölkəmizin sosial transformasiya prosesini uğurla reallaşdırmasına imkan yaratdı. Bu uğurların şərəfləndirən əsas amillərdən biri də Azərbaycanın öz inkişaf hədəflərini düzgün müəyyənləşdirməsi, bazar münasibətlərinə rəvac verən, sahibkarlığı və coxmülkiyyətçiliyi dəstəkləyən, sosial müstəvidə hər kəsin layiqli həyat səviyyəsini təmin etməyi öhdəsinə götürən bir dövlət ideyasının mövcudluğu idi. Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə 1993-2003-cü illərdə əhalinin sosial problemləri ön plana çəkildi, çoxsaylı yeni iş yerləri yaradıldı, maşınlar, pensiyalar, digər sosial müavinətlər vaxtaşırı artırıldı, əlillər, müharibə veteranları, sənət adamları, alimlər və tələbələr üçün xüsusi təqaüdlər təsis edildi.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan dövləti üçün unudulmaz tarixi xidmətlərindən biri də milli iqtisadi inkişaf modelini formalaşdırmasıdır. Məhz bunun nəticəsində sosial-iqtisadi inkişafın proqramlaşdırılması mümkün oldu, iqtisadiyyatın idarə edilməsində səhəvi proqramların icrası təmin edildi. İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin incəliklərini dərin

Tarixin ən qüdrətli Azərbaycanı Heydər Əliyev ideyalarının təntənəsidir

bilən Ulu Öndərin birbaşa iştirakı ilə 30-ya yaxın dövlət proqramı qəbul olundu, bu tədbirlər iqtisadi resursların istifadəsinin səmərəliliyini artırmaqla yanaşı, onun icrasına nəzarəti də asanlaşdırdı. Eyni zamanda iqtisadiyyatın liberalaşdırılması və dövlət müdaxiləsinin minimuma endirilməsi həyata keçirildi. Bu islahatlar sayəsində qiymətli liberalaşdırıldı, notədəki inflyasiya tempi arzuolunan səviyyəyə endi. İqtisadiyyatın inkişaf etdirmək potensialına malik sahibkarlıq institutu formalaşdırıldı, torpaq onun sahibinə, kəndlilərə qaytarıldı, Azərbaycan MDB-də torpaq islahatlarını uğurla həyata keçirən ilk respublika oldu.

Həyata keçirilən kompleks tədbirlər sayəsində ölkədə sosial siyasət dərinləşdi, 1993-2003-cü illərdə əməkhaqqı təxminən 5,6 dəfə, orta aylıq pensiya 73 dəfə artdı. Heydər Əliyev iqtisadi strategiyasının reallaşması sayəsində ölkəmizin ümumi inkişaf tempi də ilbəil artmağa başladı. 1996-2003-cü illərdə ümumi daxili məhsul istehsalı 90,1 faiz, dövlət büdcəsinin gəlirləri 3,5 dəfə, ölkənin valyuta ehtiyatları 85 dəfə, sənaye məhsulu 25,2 dəfə, xarici ticarət dövriyyəsi 4 dəfə artdı. Bu dövrdə iqtisadiyyata yönəldilən investisiyaların ümumi həcmi 20 milyard dolları ötdü.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə karbohidrogen ehtiyatlarının mənimlənməsi, işlənilməsi və neqli, ən əsası, düşünülmüş yeni neft strategiyasının həyata keçirilməsi respublikamızın son 30 ildə yüksək təərəqi mərhələsinə çatmasına dərin əsaslar yaratdı. 1994-cü ildə aparıcı ölkələrin nüfuzlu neft şirkətləri ilə yeni müqavilənin imzalanması üzrə beynəlxalq səviyyəli müzakirələrə, danışıqlara başlanıldı. Həmin illərdə ARDNŞ-nin birinci vitse-prezidenti vəzifəsini tutan cənab İlham Əliyevin də bilavasitə iştirak etdiyi gərgin danışıqlar nəticəsində sonrakı ölkəmizin maraqlarına təmamilə cavab verən müqavilə şərtləri hazırlandı. 1994-cü il sentyabrın 20-də 8 ölkənin 11 şirkətilə "Əsrin müqaviləsi" adlanan beynəlxalq sazişin imzalanması Azərbaycanın dünya iqtisadi sistemində inqisadiyyatının və ölkənin enerji təhlükəsizliyinin möhkəm təminatını qoydu. 1999-cu ilin dekabrında isə Azərbaycanın ilk məhsul nefti ilə doldurulmuş tankeri dünya bazarlarına çıxarıldı.

Mənalı ömrünün, səmərəli idarəçilik fəaliyyətini dövlətinin tərəqqisinə həsr edən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müdrikliyi həm də ideyalarını özündən sonra yeni əsrin çağırışlarına uyğun davam etdirən, hər bir vətəndaşın layiqli Prezidenti olduğunu əməli fəaliyyəti ilə sübuta yetirən uğurlu siyasi davamçı və lider yetişdirilməsində özünü göstərirdi. Əminliklə deyə bilərik ki, Prezident İlham Əliyev ötən 20 ildə Azərbaycanı növbəti Cənubi Qafqazda, ümumən Avropa geosiyasi arealında qüdrətli, güclü dövlətlər

dırmaqla yanaşı, ictimai məmnunluq səviyyəsini də təmin edib. Bu və digər layihələr dövlət idarəetmə sisteminin müasirləşməsinə, idarəçiliyə yeni dövrün aktual çağırışları, tələb və meyarları prizmasında yanaşılmasına və insanları narahat edən neqativ halların əsaslı şəkildə aradan qaldırılmasına imkan verib.

Dövlət idarəetmə sisteminə aparılan genişmiqyaslı islahatlar çərçivəsində 2016-cı ildə ümumxalq referendumu əsasında Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına bir sıra əlavə və dəyişikliklərin edilməsinin və vitse-prezidentlik institutunun yaradılmasının əhəmiyyətini xüsusilə vurğulamaq lazımdır. Sosial-mədəni və intellektual yüksəlişə, humanizm ideyalarının genişlənməsinə, milli mədəniyyətin, incəsənətin, habelə ölkə həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasına xidmət edən növbəti təşəbbüslərin müəllifi, təşkilatçısı kimi cəmiyyətdə böyük nüfuz qazanmış Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti vəzifəsinə təyin edilməsi isə aparılan islahatların səmərəliliyini yüksəltdi. Birinci vitse-prezidentin xüsusən də cəmiyyətin ən həssas təbəqələrinin problemlərinin həllinə qayğı ilə yanaşması, şəhid ailələrinin, Vətən müharibə

Son illərdə rəsmi Bakının yürütdüyü müstəqil xarici siyasət və pragmatik enerji diplomatiyası Azərbaycanın Avropa ölkələri ilə münasibətlərini keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəltdi. Respublikamızın əlverişli geosiyasi vəziyyəti, Avrasiya neqliyyat - kommunikasiya qovşağında yerləşməsi və global layihələri əzmlə reallaşdırması qeyd edilən münasibətlərə təkan verən mühüm amillər sırasındadır. Əvvəllər daha çox "qara qızıl" ehtiyatları ilə dünyanı diqqətində olan Azərbaycanın enerji siyasəti son 10 ildə keyfiyyətə yeni məzmun kəsb etməyə başlayıb. Avropa ölkələrinə hasil olunan təbii qazın həcmiminin ilbəil artırılması ölkəmizin dünya bazarında iri mavi yanacaq tədarükçüsü olduğuna təsdiqləyir. Ukraynadakı müharibə, Rusiya-Qərb münasibətlərinin gərginləşməsi fəonda Avropa ölkələri Azərbaycan qazını almaqda maraqlı olduqlarını açıq bəyan edirlər. Belə bir şəraitdə beynəlxalq miqyasda öhdəliklərinə sadıq, qiymət sabotajlarına yol verməyən və etibarlı neft-qaz ixracatçısı kimi tanınan Azərbaycanla əməkdaşlıq genişləndirmək Avropa ölkələri üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Avropanın enerji təhlükəsizliyində rolu ilbəil artan Azərbaycan global miqyasda aktual olan "yaşıl enerji", karbonsuzlaşdırma, hidrogen istehsalı kimi layihələrin Cənubi Qafqaz regionunda reallaşdırılmasının da əsas təşəbbüskarı kimi çıxış edir. Prezident İlham Əliyevin 2022-ci ilin dekabrında Rumıniyaya gərsəklaşən səfərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" Azərbaycanın Avropa ölkələri ilə enerji əməkdaşlığında keyfiyyətə yeni mərhələnin əsasını qoyub. Başqa sözlə, Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyinə təkca zəngin karbohidrogen ehtiyatları ilə deyil, eyni zamanda bərpaolunan enerji mənbələri hesabına sanballı töhfələr vermək imkanındadır. Hazırda ölkəmizdə ümumi investisiya dəyəri 500 milyon dollardan çox olan 240 MVT gücündə "Xızı-Abseron" Külək-Elektrik və 230 MVT gücündə "Qaradağ" Günəş-Elektrik stansiyalarının inşası işləri sürətlə davam etdirilir.

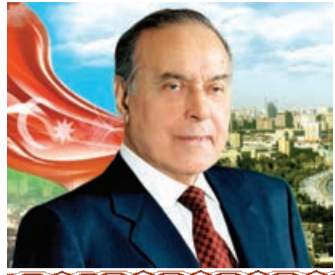
Ərazilərimizin bərpasına əsas investitor qismində çıxış edən Azərbaycan dövləti Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpasına, burada "yaşıl enerji" ilə bağlı mühüm layihələrin reallaşdırılmasına həm də təbliğat-siyasi əhəmiyyətli məsələ kimi yanaşır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2002-ci il 16 noyabr tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdış" Milli Prioritetinin icrasına xidmət edən dövlət proqramında konkret mərhələlər üzrə qarşıya qoyulan məqsədlər, görüləcək işlər, dövlət qurumlarının üzərinə düşən vəzifələr və onlara uyğun hədəf göstəriciləri, maliyyələşmə mənbələri dolğun əksini tapıb. Ümumilikdə, sənd ərazilərdə təhlükəsiz yaşayışın və dövlət idarəetməsinin təşkili, səhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisi və dayanıqlı infrastruktur təminatı müasir standartlara uyğun xidmətlərin yaradılması məskunlaşacaq əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və məşğulluq imkanlarının artırılması, sahibkarlıq mühtinin övərişliliyinin artırılması ətraf mühitinin etibarlı mühafizəsi və ekoloji təhlükəsizliyi, təbii resurslardan səmərəli istifadə, "ağıllı şəhər", "ağıllı kənd" və "yaşıl enerji zonası" konsepsiyalarının tətbiqi və digər mühüm hədəfləri özündə ehtiva edir.

Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, Böyük Qayıdış Konsepsiyasının reallaşdırılması, azad edilmiş ərazilərdə təhsil, mədəni və dini abidələrin əsaslı bərpasında, restavratsiya qaydada, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları ilə bağlı həqiqətlərin dünyaya çatdırılmasında Heydər Əliyev Fondu da yaxından iştirak edir.

Anadan olmasının 100-cü ildönümü respublika səviyyəsində geniş qeyd olunan Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideyaları yaşayır və müstəqil Azərbaycanın qarşısına qoyduğu strateji məqsədlərə doğru inamla irəliləməsində mayak rolunu oynayıb. Ulu Öndərin siyasi kursunun son 20 ildə yeni dövrün reallıqlarına uyğun davam etdirilməsi, yeni çağırışlara zənginləşdirilməsi isə ölkəmizin dayanıqlı inkişafına ən etibarlı təminatdır.

Hər bir vətəndaşımızın qürur mənbəyi olan gerçəklik - tarixin ən qüdrətli Azərbaycanı isə birmənalı olaraq məhz Heydər Əliyev ideyalarının şanlı təntənəsidir.

Ağalar VƏLİYEV,
Milli Məclisin deputatı

Heydər Əliyev İli 2023

Şuşada beynəlxalq elmi-praktiki konfrans

Qurumun Mətbuat xidmətinin məlumatına görə, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100-cü ildönümünə həsr olunmuş "Paylayıcı şəbəkələrin rəqəmsallaşdırılmasının dünənə, bu günə, sabaha" adlı beynəlxalq elmi-praktiki konfrans keçirilib. "Azərişiq" ASC-nin Şuşada təşkil etdiyi konfransdan öncə tədbir iştirakçıları Fəxri ziyafətdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər.

Konfransda dövlət qurumlarının rəsmiləri ilə yanaşı, Türkiyə, Almaniyə, Belçika, Rusiya, Qırğızistan və Tataristan Respublikasından gələn nümayəndələr də iştirak ediblər. Konfransı giriş sözü ilə açan "Azərişiq" ASC-nin sədri Vüqar Əhmədov bildirib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1970-1980-ci illərdə elektroenergetika sahəsində həyata keçirdiyi genişmiqyaslı islahatlar indi də bu sistemdə və şəbəkələrin rəqəmsallaşdırılmasında sağlam təməl rolunu oynayır. Azərbaycan Prezidentinin Şuşa rayonunda xüsusi nümayəndəsi Aydın Kərimov Şuşada keçirilən bu beynəlxalq elmi-praktiki konfransı tarixi hadisə adlandıraraq, daha sonra Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycanın elektroenergetika sahəsindəki rolundan bəhs edən sənədli film nümayiş etdirilib.

Konfrans iştirakçılarına işğaldan azad edilmiş ərazilərdə dövlət başçısının xüsusi diqqət və nəzarəti altında aparılan genişmiqyaslı yenidənqurma işləri, elektroener-

getika sahəsinin müasir tələblər əsasında qurulması haqqında geniş məlumat verilib.

Tədbirin iştirakçıları arasında yer alan keçmiş mer Oleq Budarqın maraqlı faktı açıqlayıb. O bildirib ki, sovet dövründə siyasi hakimiyyətdə olan Heydər Əliyev tərəfindən Narinsk şəhərinin meri təyin edilib. Tədbirin əhəmiyyətinə toxunan Oleq Budarqın Şuşada keçirilən bu beynəlxalq konfransı Davos Dünya İqtisadi Forumu ilə müqayisə edib.

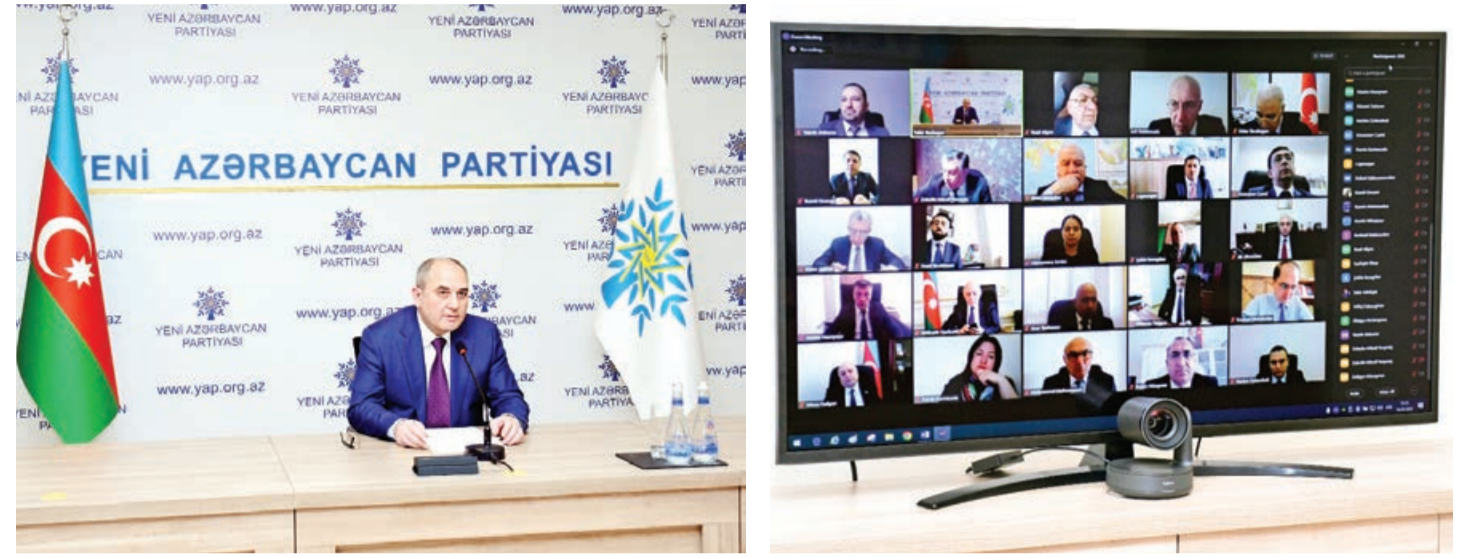
Konfrans iştirakçılarına "Qarabağ - "Yaşıl Enerji" zonası" tələblərinin beynəlxalq normalarının müasir texnologiyalar və innovativ həllərlə təbii, elektroenergetika sistemi və şəbəkələrində ekoloji amillərin nəzərə alınması, həyata keçirilən mühüm texniki-iqtisadi tədbirlər haqqında da ətraflı məlumat verilib. Geniş fikir mübadiləsinin aparıldığı tədbirdə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə rəqəmsal-

laşma proseslərinin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, müasir şəbəkə quruculuğu indikatorlarının müəyyən edilməsi və təbii istiqamətdə müştərək metodik vəsaitlər və elmi araşdırmaların hazırlanması qərar alınıb.

Konfransdan sonra Şuşa Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinə ekskursiya təşkil edilib, tədbir iştirakçılarına maraqlandıran suallar ətrafı cavablandırılıb.

Elektrik şəbəkələrinin rəqəmsallaşdırılması istiqamətində hazırda atılan addımlar və gələcəkdə həyata keçiriləcək islahatların elmi-texniki və iqtisadi aspektlərinin beynəlxalq ekspertlərlə mütəmadi təcrübə mübadiləsinin, iştirakçı ölkələrdə təşkil edilmiş tematikalar üzrə fikir mübadilələrinin təmin edilməsi haqqında razılıq əldə olunub, "Beynəlxalq energetikaların Şuşa təşəbbüsü" adlı sənəd hazırlanaraq konfrans iştirakçılarına təqdim edilib.

Yeni Azərbaycan Partiyasının İdarə Heyətinin iclası

Martın 16-da Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) İdarə Heyətinin videokonfrans formatında iclası keçirilib.

YAP-ın Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclasın müzakirəsinə Yeni Azərbaycan Partiyasının 2022-ci il üzrə maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi, partiya üzvlüyündən xaric edilməsi təklif olunan şəxslərlə bağlı YAP rayon (şəhər) təşkilatlarının təqdimatlarına baxılması və cari məsələlər çıxarılıb.

YAP Sədri'nin müavini Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Yeni Azərbaycan

Partiyasının 2022-ci il üzrə maliyyə hesabatlarını müstəqil auditor rəyi ilə birlikdə iclas iştirakçılarına təqdim edib. Tahir Budaqov bildirib ki, ötən il yeni maliyyə-üçot sistemində keçid olub və 2022-ci il üzrə partiyanın maliyyə hesabatları bu sistem əsasında hazırlanıb.

Müzakirələr zamanı YAP İdarə Heyətinin üzvləri Eldar İbrahimov və Arif Rəhimzadə çıxış edərək maliyyə hesabatının şəffaf və mükməmlə səviyyədə hazırlandığını vurğulayıblar. 2022-ci il üzrə maliyyə hesabatları İdarə Heyətinin üzvləri tərəfindən təsdiq olunub. YAP Sədri'nin müavini Mərkəzi Aparatın rəhbəri Ta-

hir Budaqov maliyyə hesabatlarının auditor rəyi ilə birlikdə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim ediləcəyini diqqətə çatdırıb.

Sonra Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvlüyündən xaric edilməsi təklif olunan şəxslərlə bağlı YAP rayon (şəhər) təşkilatlarının təqdimatlarına baxılıb. YAP İdarə Heyətinin üzvləri Eldar İbrahimov, Amin İsmayilov, Rəşad Mahmudov, Mübariz Qurbanlı və Aynur Sofiyeva çıxış edərək məsələyə münasibət bildiriblər. Müxtəlif səbəblərdən partiyanın nüfuzuna xələf gətirdiyinə görə 38 nəfərin YAP sıralarından

xaric olunmasına dair qərar qəbul edilib.

Daha sonra partiyanın Gənçə şəhər təşkilatının sədri Ramil Urucovun səhhəti ilə əlaqədar tutduğu vəzifədən azad edilməsi barədə ərizəsinə baxılıb və müvafiq qərar qəbul edilib. YAP İdarə Heyətinin üzvləri iclas iştirakçılarına qarşıdan gələn Novruz bayramı münasibətilə təbrik edib, onlara möhkəm cansağlığı və işlərinə uğurlar arzulayıb.

Sonda YAP Sədri'nin müavini Mərkəzi Aparatın rəhbəri iclas iştirakçılarına qarşıdan gələn Novruz bayramı münasibətilə təbrik edib, onlara möhkəm cansağlığı və işlərinə uğurlar arzulayıb.

22 nəfər Vətən müharibəsi iştirakçısı xidmətə qəbul olunub

Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov martın 15-də və 16-da Şəmkir Rayon Polis Şöbə-sində növbəti vətəndaş qəbulu keçirib.

Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazir övvəlcə Şəmkir şəhərindəki Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edərək öz xatirəsinə ehtiramla yad edib.

Sonra rayon polis şöbəsinin inzibati binasında Qəzəbəy, Daşkəsən, Tovuz, Ağstafa, Qax və Şəmkir rayonlarından qəbul edilən 156 vətəndaşın müraciətini dinləyən nazir onların problemlərinin həlli üçün nazirliyin aidiyyəti baş idarə və idarə rəislərinə tapşırıqlar verib.

Müraciətlərin əksəriyyəti yerində həllini tapıb.

Səfər çərçivəsində general-polkovnik V.Eyvazov bölgə üzrə polis orqanlarında sırası və kiçik rəis heyətinə xidmətə qəbulu bağlı sıra baxışı keçirib. Sıra baxışında ətraf rayonlarda yaşayan, polis or-

qanlarında xidmət etmək arzusunda olan gənclər iştirak edib. 22-si Vətən müharibəsi iştirakçısı olmaqla xidmətə qəbulun şərtlərinə uyğun gələn 122 nəfər seçim turunun növbəti mərhələsinə buraxılıb.

Şəki şəhərində Ümummilli Liderin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) tərəfindən "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində Şəki şəhərində "Heydər Əliyev və təhlükəsizlik orqanları" mövzusunda növbəti tədbir keçirilib.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tədbirdə Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elxan Usubov, DTX-nin rəhbər şəxsləri və əməkdaşları, şəhərin hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, Milli Məclisin deputatı Vüqar İskəndərov, təhlükəsizlik orqanlarının veteranları, Vətən müharibəsi iştirakçıları, Şəki şəhərinin təhsil, səhiyyə və mədəniyyət işçiləri iştirak ediblər.

Övvəlcə qonaqlar Şəki şəhərinin mərkəzində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xatirəsinə ucaldılmış abidəni ziyarət edib, önünə gül dəstələri qoyublar.

Şəki şəhərinin Heydər Əliyev Mərkəzində təşkil olunan tədbir Ulu Öndərin və Azər-

baycan Respublikasının suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş Vətən övladlarının öz xatirəsinin bircəmiyyətlik sükutuyla yad edilməsi və Dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Tədbiri açıq elan edən Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elxan Usubov görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin müstəqillik illərində ölkəmizin təhlükəsizlik strategiyasının hazırlanması və reallaşdırılmasına, bu kontekstdə Azərbaycan təhlükəsizlik orqanlarının inkişafına verdiyi töhfələrdən, dahi şəxsiyyətin dövlətçiliyimiz və ölkəmizin

tərəqqisi yolunda göstərdiyi özəvsiz xidmətlərdən ətraflı bəhs edib, Ulu Öndərin 100 illik yubileyinə həsr olunan belə silsilə tədbirlərin keçirilməsinin əhəmiyyətindən danışdı.

Tədbirin digər çıxışçıları Ümummilli Liderin təhlükəsizlik orqanlarındakı fəaliyyəti ərzində gördüyü mühüm işlərdən, Ulu Öndərin bilavasitə rəhbərliyi ilə həyata keçirilən uğurlu əməliyyatlardan, bu orqanların milliləşdirilməsi istiqamətində gərgin səylərindən geniş söhbət açıb, dahi rəhbərin xidmətdə hər zaman nizam-intizam, tabeliyindəki əməkdaşların göstərişləri dəqiq icra

etməsinə xüsusi önəm verdiyini vurğulayıblar. Bildirilib ki, Heydər Əliyevin təhlükəsizlik təşkilatında əsasını qoyduğu peşəkarlıq məktəbi bu gün də layiqincə davam etdirilir, xüsusi xidmət orqanlarının səmərəli fəaliyyəti üçün onun müəyyən etdiyi meyarlar DTX-nin əməliyyat heyəti tərəfindən həmişə rəhbər tutulur.

Natiqlər qeyd ediblər ki, Ulu Öndərin daim diqqət və qayğı ilə əhatə etdiyi təhlükəsizlik orqanlarına Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin göstərdiyi etimad və etibar dövlətin təhlükəsizliyinin təmin olunması yolunda qarşıya qoyulmuş vacib tapşırıqların lazımı səviyyədə icrasında böyük əhəmiyyət kəsb edib.

Tədbir DTX-nin Azərbaycan Televiziyası ilə birgə reallaşdırdığı "Konfidensial" layihəsinin ilk buraxılışı olan və Ulu Öndər Heydər Əliyevin təhlükəsizlik orqanlarında xidmət etdiyi zaman onun rəhbərliyi ilə keçirilmiş "Naturalist" əməliyyatına həsr olunmuş sənədli filmin nümayişi ilə başa çatdı.

Qərbi Azərbaycan İcması Fransaya çağırış edib

İndiki Ermənistan ərazisində qovulmuş azərbaycanlıların öz evlərinə qayıda bilməməsi, bu ölkədə monoetnik dövlətçilik, etnik təmizləmə və sistemətik irqi ayrı-seçkilik vəziyyətinin davam etməsi böyük ədalətsizlikdir. Ermənistanın insan hüquqlarını kütləvi miqyasda pozan bu addımları beynəlxalq səviyyədə təhdid törətdiyi üçün onun aradan qaldırılmasında beynəlxalq ictimaiyyətin üzünə böyük vəzifə düşür.

Bu fikirlər Qərbi Azərbaycan İcmasının Fransanın insan hüquqlarına zidd davranışı barədə bəyanatında əksini tapıb. AZƏRTAC bəyanatı təqdim edib.

Bir sıra ölkələr vardır ki, onlar öz milli praktikaları, beynəlxalq hüquqazidd davranışları və ikili standartları ilə Ermənistanı irqi ayrı-seçkilik siyasətinə daha da həvəsləndirirlər. Bu davranış təəssüflə qeyd edilməlidir. Belə ölkələrdən biri Fransadır. Fransanın etnik və dini azlıqlara qarşı dözümsüz siyasəti ciddi narahatlıq doğurur. Çoxlu sayda müxtəlif etnik və dini azlıqların ya-

şadığı Fransanın, ümumiyyətlə, milli azlıqların hüquqlarının tanınmaması, onlara qarşı repressiv aktları, Avropa Şurasının Milli Azlıqlar haqqında Çərçivə Konvensiyasına qoşulmaqdan imtina etməsi kütləvi hüquq pozuntusundan əziyyət çəkmiş olan icmamızı ciddi narahat edir.

Fransa açıq-aşkar monoetnik cəmiyyətə nail olmağı hədəfləyir. Bu baxımdan Fransanın etnik təmizləmə yolu ilə monoetnik vəziyyətə nail olmaqla Ermənistanın insan hüquqlarına zidd bütün davranışlarına dəstək verməsinin sə-

bəbləri aydın olur. Özünü "insan hüquqları ölkəsi" adlandıran Fransanın bizim hüquqlarımız barədə bir dəfə də olsun mövqə bildirməməsi Ermənistanın etnik təmizləmə siyasətinə dəstəkdən başqa bir şey deyil. Eyni şəkildə Fransa Ermənistan ərazisində Azərbaycan mədəni irsinin dağıdılması, oraya UNESCO-nun faktaraşdırıcı missiyasının göndərilməsi məsələsi ilə bağlı edilmiş müraciətləri görməzəndə gəlir.

Fransa, bu azmış kimi, ərazisində çoxlu sayda etnik azlıqların qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşadığı Azərbaycana toziyyət etməyə və Ermənistanın ərazi iddialarına haqq qazandırmaya çalışır.

Qərbi Azərbaycan İcması sülh yolu ilə, təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə geri qayıdışa yanaşması seçib. Bir daha vurğulamaq istərdik ki, beynəlxalq zəmanət və verifikasiya mexanizmləri altında təhlükəsiz və

ləyaqətli geri qayıtmaq bizim özəli və təməl haqqımızdır. Bizim geri qayıtmaq hüququmuz mütləqdir və müzakirə mövzusu deyil. Biz icma olaraq bu hüququmuzu sülh və dialoq yolu ilə reallaşdırmaqda qərarlıyıq. Beynəlxalq ictimaiyyətin bizim bu hüququmuzun reallaşdırılmasına dəstək verməsi insan hüququnun aliliyinin və sülhün bərqərar edilməsi üçün zəruridir.

Fransaya çağırış edirik ki, öz ərazisindəki milli və dini azlıqlara qarşı ayrı-seçkilik siyasətinə son versin, dərhal Avropa Şurasının Milli Azlıqların Qorunması haqqında Çərçivə Konvensiyasına qoşulmağı və verifikasiya Şurasının daimi üzvü kimi öz öhdəliyini yerinə yetirib Ermənistanın qovulmuş azərbaycanlıların öz evlərinə təhlükəsiz və ləyaqətli qayıtma-
larının təmin edilməsinə dəstək versin.

Böyük qayıdışda növbəti mərhələ

Talış kəndindən olan 20 ailə geriyyə dönüb

44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Böyük qayıdışın ikinci ünvanı Törtər rayonunun işğaldan azad edilmiş Talış kəndi oldu. Prezident İlham Əliyevin 16 noyabr 2022-ci il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın Tədbirlər Planına uyğun olaraq martın 16-da 20 ailə həmin kəndə köçürüldü.

İndiyədək Bakı, Bərdə, Törtər, Samux və Goranboyda, əsasən, ağır şəraitdə, qəzalı vəziyyətdə olan müvəqqəti məskunlaşma yerlərində yaşayan, 30 ildir yurdlarına həsrət qalan bu ailələr doğma el-obalarına Novruz bayramı ərəfəsində qovuşdular. Onlar arasında şəffaf və ədalətlik prinsipləri əsasında ev bölgüsü aparılması məqsədilə püşkatma keçirilib. Püşkatma nəticəsində ailələrin hər birinə veriləcək evin ünvanı müəyyən edilmişdir. Onlardan 15-i üçotaqlı, 1-i ikiotaqlı, 4-ü dördotaqlı fərdi evlə təmin olunub.

Vətəndaşlarımızın doğma torpaqlarına dönüşü dövlətin prioritetidir

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, eləcə də onun iqtisadiyyatımıza inteqrasiya edilməsi dövlətimizin əsas prioritetlərindəndir.

Əzəli torpaqlarımız işğaldan azad edildikdən sonra bu vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində məqsədyönlü fəaliyyət aparılır.

Vətən müharibəsinin başa çatmasından cəmi iki ildən bir qədər artıq vaxt keçməsinə baxmayaraq, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının yenidən qurulması istiqamətində görülən işlərin miqyası möhtəşəm və özəmətlidir. Füzuli və Zəngilan beynəlxalq hava limanları, Zəfər yolu kimi nəhəng layihələrin başa çatdırılması, bütün azad olunmuş rayonlarımızda dayanıqlı enerji, su təchizatı infrastrukturunun yaradılması bunlara nümunədir.

"Dayanıqlı məskunlaşma" istiqamətində müəyyən edilmiş fəaliyyət planlarına uyğun olaraq "ağıllı şəhər" və "ağıllı kənd" konsepsiyaları əsasında şəhər və kəndlərin bərpası ilə əhalinin həyat şəraitinin tam

təmin edilməsi həyata keçirilir. Su, elektrik, qaz, istilik təminatı ilə bağlı zəruri layihələrin icrası, bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadəyə əsaslanan "yaşıl enerji" zonasının yaradılması, yüksək texnologiyaların tətbiqi ilə rabitə, telekommunikasiya və poçt şəbəkələrinin qurulması, qabaqcıl standartlara uyğun təhsil, səhiyyə və sosial xidmətlərin yaradılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilməsi, məşğulluq imkanlarının artırılması, insan kapitalının inkişaf etdirilməsi, sosial dəstək mexanizmlərinin geniş tətbiqi kimi vəzifələr icra olunur.

Talış kəndindəki yeni evlərin köhnə sakinləri

Otuz il əvvəl əşyalarını belə götürməyə macal tapmadan evlərinin tərək etməyə məcbur olan vətəndaşlarımız tədricən öz evlərinə qayıdılar. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə artıq həyat yenidən canlanmağa başlayır.

Rəşadətli ordumuz tərəfindən 2020-ci il oktyabrın 3-də bu strateji ərazi düşməndən azad edildikdən sonra Talış kəndində tikinti-bərpa işləri

aparılib, yeni evlər inşa olunub, zəruri infrastruktur yaradılıb. Müasir tələblərə uyğun qurularaq 20 ailəyə təhvil verilən evlərin daxilində kommunikasiya sistemi qurulub, hər biri mebellə təchiz edilib. Məişət avadanlıqları sakinlərin köçürülməsindən öncə yerləşdirilib, tam hazır və işlək vəziyyətdə götürülüb. Hər bir evin həyətəmə ərazisində təsərrüfat tövələsinin tikintisi və abadlıq işləri aparılıb.

Kəndarası yollar da yenidən qurulub. Yolların işıqlandırılması günəş panelləri ilə çalışan işıq dayaqları vasitəsilə həyata keçirilib. Burada habelə inzibati bina, məktəb, uşaq bağçası, xeyir-şər evi və mağaza istifadəyə verilib. Bütün qeyri-yaşayış binalarının istilik və isti su təchizatı kənddə qurulmuş mərkəzi qazanxana vasitəsilə təmin olunacaq.

İşğaldan azad edilən bütün ərazilərdə quruculuq layihələri müxtəlif istiqamətlərdə icra edilir. Bu isə onun göstəricisidir ki, tezliklə azad olunan digər ərazilərimizdə də qayıdış köçü başlayacaq.

Ültər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Yeni təyin edilmiş nazir kollektivi təqdim olunub

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Naxçıvan Muxtar Respublikasında.

Nazirliyin İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, əvvəlcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Naxçıvan şəhərinin mərkəzində ucaldılan Əliyevi ziyarət edilib, önlü gül dəstələri qoyulub.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli ilə nazir Sahil Babayev görüşündə Prezident İlham Əliyevin uğurlu sosial islahatlar proqramının nailiyyətləri, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, məşğulluğun təminatı, sosial xidmətlər, tibbi-sosial reabilitasiya, həssas qrupların qayğı ilə əhatə olunması istiqamətində aparılan işlər qeyd olunub.

si sahəsində atılan mühüm addımlardan bəhs olunub. Eyni zamanda Naxçıvan MR-də sosial-iqtisadi inkişaf prosessləri, sosial müdafiə sisteminin gücləndirilməsi, məşğulluğun təminatı, sosial xidmətlər, tibbi-sosial reabilitasiya, həssas qrupların qayğı ilə əhatə olunması istiqamətində aparılan işlər qeyd olunub.

Dövlət başçısının göstərişinə əsasən, DOST mərkəzləri şəbəkəsinin ölkəboyu genişləndirilməsi, o cümlədən Naxçıvan şəhərində də DOST mərkəzinin yaradılması məqsədilə işlərin aparıldığı bildirilib.

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli və Naxçıvan MR Ali Məclisi Sədrinin birinci müavini Azər Zeynalov Naxçıvan MR-in Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin kollektivi ilə görüşüblər.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının yeni təyin edilmiş əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Ceyhun Cəlilov kollektivə təqdim olunub.

Naxçıvanda sosial qayğıya ehtiyacı olan 1250 ailəyə bayram sovqatları verilib

Prezident İlham Əliyevin diqqəti və tapşırığı ilə ölkəmizdə sosial layihələrin icrası diqqət mərkəzindədir. Bütün bayramlarda və dövlətimiz üçün digər əlamətdar günlərdə aztəminatlı, səhidd, qazi və digər həssas qruplardan olan ailələrə sovqat və yardımlar təqdim olunur.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası (AHİK) tərəfindən Novruz bayramı ərəfəsində digər bölgələrlə yanaşı, Naxçıvanda da yaşayın 1250 aztəminatlı ailə üçün orzaq bağlamalarından ibarət yardım təşkil olunub və təyinatı üzrə ünvanlara yola salınıb.

Yolasalınma mərasimində AHİK sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev və Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli iştirak edib.

"Azərbaycan"

Azərbaycan XİN beynəlxalq ictimaiyyəti Ermənistanın mina terroruna göz yummamaya çağırır

Martın 16-da Ağdam rayonunda mina partlayışı nəticəsində iki nəfər dinc sakin həlak olub. Bununla da 44 günlük Vətən müharibəsindən indiyə qədər ümumilikdə 286 nəfər mina partlamasından zərər çəkib ki, onların 148 nəfəri həlak olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) mətbuat məlumatında bildirilib.

"Ağdamda baş verən mina partlayışı bir daha onu göstərir ki, Azərbaycana yararlı və düzgün mina xəritələrini təq-

dim etməyən, 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanatın 6-cı bəndini kobudcasına pozaraq Azərbaycan ərazisində hərbi fəaliyyəti, minaların daşınmasını və yerləşdirilməsini davam etdirən Ermənistanın əsas məqsədi postmünaqişə

dövründə aparılan genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işlərinə, bu ərazilərdə fəaliyyət göstərən mülki əhaliyə, habelə məcburi köçkünlərin geri qayıtmasına və öz yerlərində dinc yaşamasına maneçilik yaratmaqdır.

Ermənistanın bu addımları regionda sülh, təhlükəsizlik və əməkdaşlığın reallaşdırılmasına başlıca əngəl olmaqda davam edir.

Beynəlxalq ictimaiyyəti Ermənistanın beynəlxalq öhdəliklərini kobud şəkildə pozmasına, o cümlədən məqsədlə şəkildə minalar yerləşdirmək siyasətinə göz yummamaya və Ermənistanın beynəlxalq hüquq qarşısında üzərini götürdüyü öhdəliklərini yerinə yetirməsinə tələb etməyə çağırırıq", - deyər XİN-in məlumatında vurğulanıb.

Nazirlik həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına dərin hüznü başsağlığı verir.

Günahsız insanları hədəf seçən ermənilərin mina terroru

Daha iki günahsız insan Hayastanın mina terrorunun qurbanı olub. Bu dəfə faciəli hadisə Ağdam rayonunun Yusifcanlı kəndində baş verib.

DİN-in Mətbuat xidmətindən verilən məlumatda bildirilib ki, ərazidə heyvan otaran kənd sakinləri mina partlayışı nəticəsində həyatlarını itiriblər. Partlayış zamanı ölənlər 1999-cu il təvəllüdü Həsənov İsmail İbrahim oğlu və 1987-ci il təvəllüdü Həsənov Amid Hüseyn oğludur.

"Bununla 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsindən indiyə qədər ümumilikdə 286 nəfər mina qurbanı olmuş, onlardan 48 nəfər həlak olub". Bu faktlar Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) məlumatında açıqlanıb. Məlumatda bildirilib: "Ağdamda baş verən mina partlayışı bir daha onu göstərir ki, Azərbaycana yararlı və düzgün mina xəritələrini təqdim etməyən, 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyanatın 6-cı bəndini kobudcasına pozaraq Azərbaycan ərazisində hərbi fəaliyyəti, minaların

daşınmasını və yerləşdirilməsini davam etdirən Ermənistanın əsas məqsədi postmünaqişə dövründə aparılan genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işlərinə, bu ərazilərdə fəaliyyət göstərən mülki əhaliyə, habelə məcburi köçkünlərin geri qayıtmasına və öz yerlərində dinc yaşamasına maneçilik yaratmaqdır".

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin məlumatında qeyd olunub ki, Ermənistanın bu addımları regionda sülh, təhlükəsizlik və əməkdaşlığın reallaşdırılmasına başlıca əngəl olmaqda davam edir: "Beynəlxalq ictimaiyyəti Ermənistanın beynəlxalq öhdəliklərini kobud şəkildə pozmasına, o cümlədən məqsədlə şəkildə minalar yerləşdirmək siyasətinə göz yummamaya və Ermənistanın beynəlxalq hüquq qarşısında üzərini götürdüyü öhdəliklərini yerinə yetirməsinə tələb etməyə çağırırıq".

Ağdamda iki nəfərin həlak olması ilə nəticələnən mina partlayışı barədə Azərbaycan Respublikasının Minatomizləmə Agentliyinin (ANAMA) Mətbuat xidmətindən verilən məlumatda əsasən, mina ha-

disəsi martın 16-da Ağdam rayonunun Yusifcanlı kəndi ərazisində minalardan təmizlənməmiş ərazidə baş verib. Qadağan olunmuş əraziyə daxilolma nəticəsində baş verən mina partlayışında iki Azərbaycan vətəndaşı həlak olub. Məlumatda bildirilib ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Ermənistanın basdırdığı mina sahələrinin miqyası və kütləvililiyi, mina terrorunun təzahürüdür. "Unutmayın! Məsuliyyətli və diqqətli davranaraq baş verən biləcək mina hadisələrindən qorunmuş ola-

riq! ANAMA bir daha vətəndaşlara müraciət edərək icazəsiz səfərlərdən çəkinməyə çağırır".

Martın 9-da Azərbaycan Respublikasının Şaylı kəndi ərazisində minalardan təmizlənməmiş ərazidə piyada əleyhinə minanın partlayışı baş verib. Hədiyev Yaqar Əliyev oğlu müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıb. Azərbaycan Respublikasının Minatomizləmə Agentliyinin (ANAMA) Mətbuat xidmətindən bildirilib ki, mina partlayışı nəticə-

sində xəsarət alan 1989-cu il təvəllüdi Hədiyev Yaqar Əliyev oğlu xəstəxanaya yerləşdirilib və sol ayağı amputasiya edilib.

Göründüyü kimi, Vətən müharibəsi bitməz də, Hayastanın silahlı qüvvələri məğlubiyyətə uğrasa da, otuz ilə yaxın davam edən işğala son qoyulsa da erməni fitnəkarlığı hələ davam edir. Öz yurtda yaşayan, kənd təsərrüfatı və digər işlərlə məşğul olan mülki vətəndaşlar erməni terrorçuları tərəfindən basdırılmış minalar nəticəsində ya həyatlarını itirir, ya da əlil olurlar.

Hayastan öz düşmənciliyini indi də bu yolla göstərir, təxribatlarına son qoymur. Erməni vandallarının Azərbaycan torpaqlarında xəritəsiz, vəhşicəsinə basdırıqları minalar günahsız vətəndaşlarımızın canını, yaxud sağlamlığını almaqda davam edir.

Faktlar göstərir ki, düşməndən dövlətin hələ də tam xəritəsini verməkdən imtina etdiyi minalar Azərbaycan ərazisinə yalnız otuz ilə yaxın davam edən işğal dövründə və Vətən müharibəsi zamanı basdırılıb. Təvəzükar dövlət Vətən mü-

haribəsindən sonra da mənfur əməllərini davam etdirir.

Azərbaycan işğaldan azad etdiyi ərazilərinin minalardan təmizlənməsi istiqamətində ardıcıl işlər həyata keçirir. ANAMA-dan verilən məlumata görə, martın 6-dan 11-dək Törtər, Ağdam, Xocavənd, Füzuli, Şuşa, Qubadlı, Cəbrayıl və Zəngilanda aparılan minatomizləmə əməliyyatları zamanı piyada əleyhinə 11, tank əleyhinə 37 mina və 328 partlamamış hərbi sursat aşkarlanaraq zərərsizləşdirilib. Məlumatda qeyd olunub ki, ötən həftə 754 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizləndi. Lakin erməni vəhşiliyinin, vandallığının hüdudu yoxdur.

Prezident İlham Əliyev martın 2-də Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) Baş Assambleyasının 77-ci sessiyasının prezidenti Tsaba Körösini qəbul edərkən bildirdi ki, Azərbaycan böyükmiqyaslı mina problemi ilə üzləşib. Dövlət başçısı qeyd edib ki, müharibənin başa çatmasından sonra - 2020-ci il noyabrın 10-dan indiyədək 300-ə yaxın vətəndaşımız

mina partlaması səbəbindən həlak olub və ya yaralanıb.

Prezident İlham Əliyev diqqətə çatdırıb ki, hazırda Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işləri həyata keçirilir.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev ölkəmizin minatomizləmə üzrə yeni Dayanıqlı İnkişaf Məqsədinin təsis edilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etdiyini, BMT çərçivəsində də bununla bağlı təşkilatların aparılmasının vacibliyini vurğulayıb, BMT-nin ali orqanlarında islahatların aparılması məsələsinə toxunub.

Təəssüf ki, Hayastanın bu terroruna beynəlxalq təşkilatlar biganə qalıb. Özlərini dünyanın inkişaf etmiş, demokratik ölkəsi kimi təqdim etməyə çalışan Fransa kimi həqiqi qərmək istəməyən, adil olmayan dövlətlər Hayastanı hələ də müdafiə edir, informasiyanın yalan olduğunu bilib-bilə onları guya blokadada qaldığını deyir və əslində bununla sülhün öldürülməsinə zərbə vururlar.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan elmi Prezidentin müəyyənləşdirdiyi strategiya əsasında inkişaf edir

AMEA-nın ümumi yığıncağı keçirilib

"Bu gün Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Prezident İlham Əliyevin elan etdiyi "Heydər Əliyev İli"ndə ölkəmizin ictimaiyyəti qarşısında hesabat verir. Akademiyanın bugünkü həqiqi və müxbir üzvlərinin mütəlx əksəriyyəti Heydər Əliyev epoxasında böyük elmi mühitə vəsiqə almış elm adamlarından ibarətdir. 1945-ci ildə yaradılmış Milli Elmlər Akademiyası Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi tarixi mərhələlərdə özünün həqiqi inkişafına nail ola bilib. Müstəqillik dövründə görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev Azərbaycan elmini cəmiyyətdə baş vermiş böhrandan xilas edib və bu elm ocağına Milli Elmlər Akademiyası statusu verib.

Prezident İlham Əliyev elmimiz, o cümlədən akademiyanın inkişafı üçün mühüm qərarlar qəbul edib, əhəmiyyətli addımlar atıb. Cənab Prezidentin akademiyanın yubileyində iştirakı və dorinməzmunlu nitqlə çıxışı etməsi elm mədəmizinin tarixinin unudulmaz səhifələrinə çevrilib".

Bu fikirləri martın 16-da Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının ümumi yığıncağında AMEA-nın prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli söyləyib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Fərəh Əliyeva, elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının sədri Famil Mustafayev, Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə və digər rəsmi şəxslərin iştirak etdiyi mərasimdə əvvəlcə elmi nailiyyətlər sərəsinə baxış olub.

Prezidentin səsləndirdiyi çağırışlar həyata keçirilib

İclası AMEA-nın prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli açaraq ümumi yığıncağın gündəliyindəki məsələləri diqqətə çatdırıb və giriş nitqi ilə çıxış edib.

Akademik deyib ki, Prezidentin 28 iyul 2022-ci il tarixli fərmanına əsasən, Milli Elmlər Akademiyası yeni yaradılmış Elm və Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən elmi tədqiqat institutları və ölkəmizin digər elmi qurumları ilə qarşılıqlı əlaqə və birgə əməkdaşlıq şəraitində öz işini davam etdirməkdədir.

AMEA-nın tabeliyində olan institutlarda və Rəyasət Heyətinin struktur islahatlarının davam etdirildiyini deyən akademik İsa Həbibbəyli Ədəbiyyat, Folklor, Memariq və İncəsənət, Tarix, eləcə də Arxeologiya, Etnoqrafiya və Antropologiya institutlarındakı oxşar qurumların ləğv edildiyini, cəmiyyətin inkişafından doğan yeni şöbələrin yaradıldığını vurğulayıb. Həmçinin qeyd edib ki, AMEA-nın institutlarında baş direktor və icraçı direktor vəzifələri ləğv edilib. Direktorların seçki müddəti başa çatdıqdan sonra yeni rəhbər baş direktor və icraçı direktor kimi deyil, direktor kimi seçiləcək.

AMEA rəhbəri bildirib ki, dövlət başçısının Qərbi Azərbaycan İcması ilə görüşü zamanı səsləndirdiyi çağırışları həyata keçirmək məqsədilə Tarix, Folklor və Dilçilik institutlarında müvafiq elmi tədqiqat şöbələri yaradılıb, Rəyasət Heyəti səviyyəsində əlaqələndirmə şurası təsis edilən və şüarını ilk iclası keçirilib. Həmçinin akademiyanın Rəyasət Heyətinin aparatında yaradılmış "Elektron Akademiya" şöbəsinin təsis olunması yeni idarəetmə qurumlarının olduğunu bildirib və struktur islahatları istiqamətində müzakirələ-

rin davam etdirildiyini diqqətə çatdırıb: "Prezident İlham Əliyev müstəqil Azərbaycanda bütün sahələrin milli prioritetlər əsasında inkişaf etdirilməsi strategiyasını müəyyən edib. Buna uyğun olaraq Azərbaycan elminin müstəqil ölkəmizin daha da inkişaf etdirilməsinə doğru istiqamətləndirilməsi sahəsində düşünülmüş addımlar atılıb. Elmi fəaliyyətin Prezident İlham Əliyevin müəyyən etdiyi milli prioritetlər və inkişaf strategiyasına uyğun şəkildə qurulmasına dair akademiyanın tarixində ilk dəfə olaraq Nizamnaməyə ayrıca maddə daxil edilib. Bu, sovet hakimiyyəti illərində SSRİ-nin hərbi sənaye kompleksinin inkişaf etdirilməsinə və sovet ideologiyasının təbliğ olunmasına doğru istiqamətləndirilmiş elminizin xalqımızın milli maraqlarına və müstəqil dövlətçilik mənafehinə uyğun şəkildə inkişaf etdirilməsinə hüquqi təminat verəcək", - deyər İ.Həbibbəyli əlavə edib.

"Heydər Əliyev Ensiklopediyası"nın hazırlanması üçün ilk addımlar atılıb

AMEA Prezidenti bildirib ki, akademiyanın tabeliyində fəaliyyət göstərən Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzində start verilməsi islahatlar burada seysmologiya üzrə yeni elmi nəslin hazırlanması məqsədilə doktorantura təhsilinin təsis edilməsinə doğru addımların atılmasına zərurət yaradıb. Bundan başqa, ölkəmizdə humanitar və ictimai elmlər sahəsində nəzəri problemlərin araşdırılıb davam etdirilməsi ilə bərabər, ədəbi-tarixi şəxsiyyətlərin, xalq qəhrəmanlarının, böyük hökmdarların və sərkərdələrin həyatı və fəaliyyətinin, xidmətlərinin tədqiq edilməsi sahəsində uzun illərdən bəri yarannmış boşluğu aradan qaldırmaq üçün zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsinə dair müvafiq qərarlar qəbul olunub. Bu cəhətdən artıq "Heydər Əliyev Ensiklopediyası"nın hazırlanması üçün ilk addımlar atılıb.

Azərbaycan elminin dünya elminin ümumi tərkib hissəsi olduğunu və buna görə də beynəlxalq elmi təşkilatlarla əlaqələr yaratmaq istiqamətində təşəbbüslərin göstərildiyini vurğulayan akademik diqqətə çatdırıb ki, artıq AMEA Beynəlxalq Dünya Elmlər Akademiyasının, Asiya Akademiyaları və Elmi Cəmiyyətləri Assosiasiyasının, Avropa Universitetlər Birliyinin sərəməsi hüququna malik olan üzvü seçilib.

Nətiq onu da qeyd edib ki, son aylarda Türkiyə Elmlər Akademiyası, Türkiyə Atatürk Kültür, Dil və Tarix Yüksək Qurumu, Pakistanın və Özbəkistanın elm və ali təhsil qurumları ilə imzalanmış müqavilələr Milli Elmlər Akademiyasının dünya elmində inkişafına doğru atılmış yeni addımlardır.

Akademiya yeni elmi nəslin formalaşdırılması üçün tədbirlərin həyata keçirildiyini deyən AMEA rəhbəri gənc alimlərin elmi fəaliyyətə daha səmərəli şəkildə məşğul olmalarını təmin etmək məqsədilə akademiya üzrə gənclər mükafatının təsis edildiyini söyləyib.

Akademik bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin elm sahəsinə dair fərmanları və sərəncamlarından irəli gələn vəzifələr tam olaraq icra edilib. Azərbaycan alimləri 2022-ci ildə IV Sənaye İnqilabının əsas çağırışlarından olan sünü intellektə dair tədqiqatların miqyasını bir qədər də genişləndiriblər. Əlamətdar cəhətlərdən biri də bundan ibarətdir ki, təbiət və dəqiq elmlərlə yanaşı, humanitar və ictimai elmlər sahəsində də sünü intellektə həsr edilmiş tədqiqatlar aparılıb.

İsa Həbibbəyli qeyd edib ki, Azərbaycan elmi ölkəmizin sosial iqtisadi inkişafı proseslərində daha çox və daha yaxından iştirak etməlidir. Qarabağa və Qərbi Azərbaycana Böyük qayıdış hərəkatlarına elminiz daha çox töhfələr verməyə səfərbər olmalıdır. Elminiz dünya elminə daha çox inteqrasiya etməli, bəşəri problemlərin araşdırılıb tədqiq olunmasına daha fəal şəkildə qoşulmalıdır. Beynəlxalq qanunlar və patentlər sahəsində də dönüşü nail olmalıyıq. "Biz Azərbaycan alimləri Nobel mükafatına gedən yolun dərslərini təhlil və müzakirə etməklə Azərbaycan elminin diqqətini dünya elminin prioritetlərinə doğru daha geniş şəkildə istiqamətləndirməyi planlaşdırırıq", - deyər akademik İsa Həbibbəyli bildirib.

Akademik sonda qeyd edib ki, AMEA-nın ümumi yığıncağı ilk növbədə Azərbaycan elminin aktual problemlərini müzakirə edərək nəticələr çıxaracaq, elm sahəsində yaxın və uzaq gələcəyin vəzifələrini müəyyən edəcək.

"Şuşa ili" ilə əlaqədar 63 kitab çap edilib, 45-dən artıq tədbir keçirilib

Sonra AMEA-nın birinci vitse-prezidenti vəzifəsini icra edən, akademik-katib Arif Həşimovun "AMEA-nın 2022-ci il də elmi fəaliyyətinin əsas yekunları və qarşıda duran vəzifələr" mövzusunda məruzəsi dinlənilib.

Arif Həşimov vurğulayıb ki, müasir dünyanın reallıqları şəraitində baş vermiş strateji problemlərin həlli sosial tədqiqatların rolunun əhəmiyyətli dərəcədə artırılmasını tələb edir. Hər il olduğu kimi, 2022-ci il də Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin inkişafı baxımından uğurlu xarakterizə olunub. AMEA dövlət başçısı tərəfindən imzalanmış fərman, sərəncam və digər tapşırıqları öz fəaliyyətində rəhbər tutur, onları diqqət mərkəzində saxlayır.

Akademik-katib bildirib ki, AMEA-nın əməkdaşları tərəfindən 2022-ci ildə "Şuşa ili" ilə əlaqədar 63 kitab çap edilib, 45-dən artıq tədbir keçirilib. "Akademik Zərifə Əliyeva" gəmi-borosinin, "Akademik Xoşbəxt Yusifzadə" tankerinin istifadəsi verilməsi, AMEA-nın Asiya Elmlər Akademiyaları və Cəmiyyətləri Assosiasiyasının (AASSA) üzvlüyünə qəbul edilməsi, akademik Şahin Mustafayevin Beynəlxalq Türk Akademiyasının prezidenti, akademik Vəqif Fərzəliyevin isə Gürcüstan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü seçilməsi, eləcə də "Elm" nəşriyyatının Avropa Elmi Redaktor-

Ölkəmizdə "Vikipediya"nın inkişafında AMEA əməkdaşlarının böyük rolu var

Daha sonra AMEA Rəyasət Heyəti aparatının Elm və təhsil şöbəsinin müdiri, dosent Hüseyn Hüseynov akademiya kadr hazırlığından danışdı. Akademiyada bu gündəlik magistratura pilləsi üzrə ümumi məzun sayının 377 nəfər olduğunu deyən H.Hüseynov həmin gənclərdən 179 nəfərin akademiya qalaraq öz elmi fəaliyyətlərini davam etdirdiklərini diqqətə çatdırıb: "Bu göstərici məzurların təxminən 50 faizi deməkdir. Göründüyü kimi, akademiya gəncləşmə siyasətində magistraturaın çox böyük rolu var".

Akademiya bir sıra stimullaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirildiyini söyləyən şöbə müdiri 2023-cü ilin yay mövsümündə azərbaycanlı gənc alim və mütəxəssislərin Türkiyəyə təcürüb keçməyə göndərilməsi üçün qarşı tərəflə razılıq əldə edildiyini diqqətə çatdırıb.

AMEA Rəyasət Heyəti aparatının "Elektron Akademiya" şöbəsinin müdiri Fariz İmranov "AMEA-da elektron elmin inkişafı problemləri. Gələcəyə baxış" mövzusunda çıxış edib.

Aparatın strukturunda daxil olan kanallar hesabına Elmlər Akademiyaları sistemində ilk dəfə olaraq "Elektron Akademiya" şöbəsinin yaradıldığını xatırlayan Fariz İmranov şöbənin "Vikipediya" elektron ensiklopediyasında fəaliyyətini, rəqəmsal elmi informasiya resurslarının işlənilməsinin dəstəklənməsi, elmmetrik araşdırmalar, elektron sənəd dövriyyəsinin təşkili və s. vəzifələrini icra edildiyini bildirib.

Ölkəmizdə "Vikipediya"nın inkişafında AMEA əməkdaşlarının böyük rolu olduğunu deyən şöbə müdiri akademiya "Vikipediya" qruplarının fəaliyyətinin canlandırılması, təlimlərin bərpası üçün zəruri tədbirlərin görüldüyünü vurğulayıb.

Daha sonra şöbə müdiri akademiya elektron elmin inkişafına yönələn bir sıra təkliflərinin sərənləndirib. Təkliflər sırasında Azərbaycanın dahe şəxsiyyətləri, görkəmli alimlərinin həsr olunan "Qızıl fond"un yaradılması və fondla seçilmiş video və audio resursların, kitab, məqalə, məruzələrin toplanılması, əməkdaşların elektron məlumat-bibliografiya bazasının yaradılması və elmi nailiyyətlərinin, nəşrlərinin toplanılması, Elektron Elmi Məlumat Bazasının yaradılması və institutların fəaliyyətinin elmmetrik dəyərləndirmə məlumat bazasının yaradılması, KİV-də, sosial şəbəkələrdə institutların və onların əməkdaşlarının fəaliyyətini işıqlandıran materialların toplanılması, "Ligətlər" bazasının yaradılması və digər zəruri məsələlər öz əksini tapıb.

AMEA-ya daxil olan institutların akkreditasiyası aparılacaq

Tədbirdə çıxış edən elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev altı ay ərzində elm sahəsində görülməli və gələcəkdə görülməli işlər barədə məlumat verib. Nazir bildirib ki, elmin qarşısında duran məqsədlər və alətlər müəyyənləşdirilməlidir: "Bəzən

məqsədlər və alətlər qarışıdır. Qarşıda həm elm adamlarının, həm məmurların, həm bu sahənin təzminatçılarının cəlb olunması şəxslərin birlikdə müzakirəsinə ehtiyac var. İstənilən sahədə planlaşdırma, maliyyəyələşdirmə, nəticələrə nəzarət və buna görə maliyyəyələşdirmənin elmə gətirilməsi olmalıdır".

E.Əmrullayev qeyd edib ki, elmin nəticələrinin ölçülməsi asan olmasa da, müəyyən qədər ölçülməli və bu istiqamətdə irəli addımlar atılmalıdır. O, vurğulayıb ki, son dövrlər Prezident İlham Əliyevin dəstəyi ilə əsaslı dəyişikliklərə nail olunub. "Məktəbə hazırlıq mərhələsi 90 faizə çatdırılıb. Müəllimlərin əməkhaqqı təxminən 3 dəfə artırılıb. Şagird-müəllim nisbətinin səmərəli yerə gəlib çatması ilə bağlı irəliyə doğru getmişik. Artıq müəllimlərin sertifikatı qaydasına da həyata keçirilir", - deyər nazir əlavə edib.

E.Əmrullayev bildirib ki, maliyyəyələşmə ortada iş olduğu halda mümkündür. Elmi işlərdə hələ də plagiat halları ortaya çıxırsa, bəzən elmin inkişafından danışmaq çətindir. Bu o deməkdir ki, elmin kifayət qədər etik problemləri də var.

Daha sonra Ali Attestasiya Komissiyasının sədri Famil Mustafayev çıxış edərək indiyədək verilən elmi dərəcələr barədə məlumat verib. O qeyd edib ki, növbəti mərhələdə AMEA-ya daxil olan institutların akkreditasiyası aparılacaq.

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri akademik Əhliman Əmiraslanov da biologiya və tibb elmləri sahəsi ilə bağlı çıxış edib. COVID-19 pandemiyasının tibb elminin fundamental elmlərlə sıx bağlılığını göstərdiyini qeyd edən komitə sədri bu sahələr birgə tədqiqatların vacibliyini vurğulayıb. "Belə olmadıq halda gələcəkdə əhaliyə digər epidemiyaya və viruslardan qoruya bilməyəcəyik", - deyər əlavə edib.

AMEA Rəyasət Heyəti aparatının Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Esmira Əlirzayeva AMEA-nın beynəlxalq elmi əməkdaşlıq sahəsində, "Elm" nəşriyyatının direktoru Səbuhi Qəhrəmanov nəşriyyat fəaliyyətinə dair məruzələrlə çıxış ediblər. Çıxışlardan sonra AMEA-nın ümumi yığıncağının qərar layihəsi sərənləndirilib.

Sonra AMEA-nın yeni Nizamnaməsi haqqında məsələ müzakirəyə çıxarılıb. Keçirilən açıq sərəmədə bu məqsədlə komissiyanın yeni sədri AMEA-nın I vitse-prezidenti Arif Həşimov seçilib. Komissiyanın tərkibinə akademiklər - Telman Əliyev, İsmayıl Hacıyev, Nazim Məmmədov, müxbir üzv Bəxtiyar Məmmədov, Habil Qurbanov, Ulduz Həşimova, Nazim Cəfərlı, Hüseyn Hüseynov, Kamal Əliyev və Ağahüseyn Şükürov daxildir.

Sonda akademik İsa Həbibbəyli qeyd edib ki, AMEA-nın elmi bölmələrinin hansı prosesdən keçərək yaradılmasına dair Nizamnaməyə müddəə əlavə edilib. Onun sözlərinə görə, bundan sonra elmi bölmələr Prezident Administrasiyası ilə razılaşdırılması şərtilə Rəyasət Heyəti tərəfindən qəbul olunacaq və ümumi yığıncaqda təsdiqlənəcək.

Qeyd edilib ki, AMEA-nın yeni Nizamnaməsi təsdiq olunması üçün Prezidentə təqdim olunacaq.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Orta əsr tədqiqatçıları Nizami Gəncəvinin milli kimliyi və vətəni haqqında

Mənim gizli mənalaramı aşkar aparırlar,
Buxaraya da aparırsalar, onlar Gəncəvindir.

Nizami Gəncəvi, "İskəndərnamə"

Yaxın və Orta Şərqi, eləcə də Şərqi Avropa ədəbiyyatının uzun əsrlər özlünün mövzu və ideyalarının təsiri altında saxlayan XII əsr dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvi şəxsiyyəti və yaradıcılığı Azərbaycanın milli-mənəvi və mədəni sərəvoti kimi xalqımız üçün müqəddəs və toxunulmazdır. Məsələyə dövlət səviyyəsində həssas münasibət də möhz bununla bağlıdır.

Nizami Gəncəvinin milli kimliyini və vətəniyi şübhə altına alanlara, daha doğrusu, əslində, həqiqəti bilib məsələ ətrafında qərəzli və sünü şəkildə "tor quranlara" ən tutarlı və əsaslı cavab isə zaman etibarilə Nizamiyə yaxın olan ədəbiyyat xadimlərinin, təzminatçı və söz sənətkarlarının bu barədəki fikir, mülahizə və işarələridir.

Bu baxımdan Nizamının müasiri hesab olunacaq XIII əsr təzminatçısı Məhəmməd Ovfinin "Lübabül-əlbab" əsərindəki fikirlərə diqqət edək. Nizami poemalarının yüksək qiymətləndirən, onları bütün gözəlliklərin xəzinəsi adlandıran XIII əsr müəllifi Məhəmməd Ovfi tortib etdiyi və dahi şair haqqında məlumat verən ilk mənbə kimi dəyərlənən "Lübabül-əlbab" təzminatçısı "Leyli və Mecnun" poemasının üslubunu üzünü göstərməklə aqillərin ağıllarını başdan alan (dar) qıyıc gözlü Türküstan gözəllərinə bənzədir. Professor Xəlil Yusifli yazır ki, "onun (Məhəmməd Ovfinin - T.B.) bu qeydi poemaların üzündən gəlir. Nizami özü Leylini təsvir edərək "onu adamları özünü məftun etməkdə bir əcom türkü", bugünkü sözlərlə desək, bir azərbaycanlı kimi təqdim edir".

Mahe arabi be rox namudan,

Torke əcəmi be del robudan.

(Üzünü göstərməkdə ərab ayı idi,

Könül ovlamaqda əcom türki dadi)

Akademik Teymur Kərimli bu münasibətlə yazır: "Təbii ki, Nizamının monumental qadın obrazları qalereyasında "ərəb palatları geymiş türk" deyər təqdim etdiyi Leylinin də Şirinin ardınca öz yeri vardır.

Mövzusu tarixdə ərab əfsanəsi kimi məşhurlaşmış sevgi hekayətindən götürülmüş, farsca yazılmış bir əsərdə ədəbiyyat bilicisini türk ruhunu, türk obrazlarını, Türküstan gözəllərini görməyə vadar edən nə idi? Nizamının türk olduğunu etiraf edən və bu məsələyə çox ehtiyatlı və həssaslıqla yanaşmağı tövsiyə edən, Nizamini fars ədəbiyyatında bir mərhələ adlandıran akademik Aqafanqel Krımski də "Nizami və müasirləri" əsərində Ovfinin bu fikri nə etiraz etmir və yuxarıda qoyulan suala belə cavab verir:

Səciyyəvidir ki, Nizamının müasiri olmuş ədəbiyyat tarixçisi Ovfi poemanın bədiliyini qiymətləndirməyi bacarsa da, onun "Türküstan aid olduğunu" etiraf etmədiyi, yəni həm poemanın qəhrəmanlarını, həm də onların həyat tərzində, görünür, məşhur klassik ərəb-bədvi aşiq cütliyünü və ədəbi baxımdan tərəfi göylərə qaldırılmış, natiqlik istedadı (fəşəha) ilə məşhur klassik ərəb məişəti deyil, Nizamının uşaqlıq çağlarından doğma Gəncəsinin yaxınlığında yaxşı müşahidə etdiyi köçəri türklərin məişət və düşüncəsinin əksini görmüşdür.

Əmir Teymur sülaləsinin nümayəndəsi İskəndər bin Əmər Şeyx Mirzənin (1409-1414) saray şairi olmuş, Nizamının "Məxzunül-əsrar" məsnəvisinə eyniadlı məsnəvi yazmış çaqatay-öz-bək şairi Heydər Xarəzmi əsərinin "Öyülən kimsənin adına fal açma, onun modh etmə və söyləyinin gücsüzlüyü" bəhsində istifadə Nizami Gəncəvi ilə xeyali görüşünü təsvir edir. Şair onu "inziva taxtına çəkilmiş arif kişi" adlandırır və qələmi yonub şaha dua edərək əsərinə başlayan an onun gəlib nəsihət etdiyini yazır. Burada Heydər Xarəzminin Nizamının dili ilə söylədikləri ibarətdir və bəzirdə mübahisə obyektini əmin bezi məsələlərə işiq salmaq üçün olduca qıymətli dir. Heydər Xarəzmi təsvir edir ki, onun səsinə eşidincə ayaqlarına düşdüm və o, bir damlası ilə dimağımı sərəxş etdi. Nizami onun qolundan tutub qaldırır və deyir:

Türk zuhuri-dur acun-da bu kün

Başla uluğ yur bile türkanə ün.

...türk südürmə tüzük birle tüz

Yahşı ayalgu bile kög-le kopuz.

(Bu gün türkün dünyada meydan çıxdığı gündür, Türkə yaraşan səslə böyük imkanlarını sübut etmiş güclü üslu ilə tərənnüm et, gözəl ahənglə qopuz çal (qopuzu köklə)).

XIV əsrin sonları və XV əsrin əvvəllərində yaşamış bir söz sənətkarı, yəni ədəbi örpəyə bürünmüş siyasi "oyunlardan" tamamilə uzaq olan Heydər Xarəzminin bu misraları Nizami Gəncəvinin milli mənəbiyyəti haqqında uydurma və qərəzli polemikalar yaradanları on tutarlı və əsaslı cavabdır.

Nizami ədəbi məktəbinin ən məşhur davamçılarından, türk dilində ilk "Xəmsə" yaratmış, "Mühakimətül-lügəteyn" əsəri ilə türk dilinin ədəbi-bədii imkanlarını sübut etmiş Əlişir Nəvai istifadə etmiş Nizami Gəncəvinin nəzərə kimi qələmə aldığı "Heyrətül-əbrar"da Nizami Gəncəvidən bəhs edərək onu "Gözəl və aydın danışmaq qabiliyyəti olanların (söz sənətkarlarının) dəstəsinin başının tacı, Həqiqət xəzinəsinin tacının gövhəri, Fəzilət mədəniyyətinin gövhərinin əmanət saxlayanı, Bələğət dənizi içərisində qiymətli gövhər və s." adlandırır.

"Gəncə vətən, könli ann gəncəzir" - deyən Nəvai Nizamının könlünün Gəncədə xəzinələr yaratdığı, özünün xəzinədar, dilinin isə xəzinəsəçən olduğunu söyləyir.

Ümumiyyətlə, XV əsrdəki olan mənbələrin hamısında Nizami Gəncəvinin birmənalı olaraq Gəncədə doğulub böyüməsi, əsil-nəcabətinin də möhz Gəncədən olması haqqında bilgi verilir: adıçəkilən mənbələrdən başqa, Zəkəriyyə Qəzvinini "Asarülbilad və əxbarül-ibad", Əbdürrəhman Cami "Bəharistan", Dövlətləş Səmərqəndi "Təşkirətüş-şüəra" əsərlərində məlum həqiqəti heç bir şübhə doğurmayan gerçəklik kimi, ən əsası isə heç bir qərəz olmadan, siyasi məqsəd güdmədən, Nizami Gəncəvi irsinə ümumbəşəri dəyər kimi yanaşaraq qələmə almışlar.

Əğər o Aydırsa, biz də Günəşik,

Və əğər o Keyxosrovdu, biz Əfrasiyabıq ("Xosrov və Şirin").

Mənim türkümi bu həbsə də almırlar,

Təxşüf ki, xalq xoş (şirin) dovğaya meyil emir ("Yeddi gözəl").

Türklərin dövləti ucaldanda

Məmləkətdə ədalət bərqərar oldu ("Sirlər xəzinəsi").

Təhminə BƏDƏLOVA,
AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun
Nizamişünaslıq şöbəsinin aparıcı elmi işçisi,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Türk dünyası birliyinə Azərbaycanın töhfəsi

Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrlə əlaqələrin möhkəmləndirilməsi
ölkəmizin xarici siyasətinin əsas prioritetlərindəndir

"Azərbaycan həmişə türk dünyasının sıx birləşməsinə öz töhfəsini verib və bundan sonra da türk dünyasının birliyi amallarına sadıq qalacaq". Ötən ilin noyabrında Samərqənddə Türk Dövlətləri Təşkilatının IX Zirvə Görüşü zamanı çıxışında Prezident İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrlə əlaqələrin bütün sahələrdə möhkəmləndirilməsi Azərbaycanın xarici siyasətinin əsas prioritetlərindən birini təşkil edir.

Ölkəmizin türk dövlətlərinin birgəliyində, əməkdaşlığında özünəməxsus və aparıcı rolu var. Prezident İlham Əliyevin şəxsi səyləri nəticəsində bu gün türk birliyi ən yüksək əməkdaşlıq zirvəsinə qalxıb, türk dövlətləri dünyada baş verən bütün global siyasi proseslərə, eləcə də təbii böhranlara qarşı birgə mübarizə aparırlar. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə martın 16-da Türkiyənin paytaxtı Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçılarının fəvqəladə Zirvə görüşünün keçirilməsi də buna ən parlaq nümunələrdən biridir.

Zirvə görüşünün Türkiyədə keçirilməsinin təşəbbüskarı İlham Əliyev oldu

Sözügedən tədbirin Şuşada keçirilməsi nəzərdə tutulsa da, Türkiyədə baş verməli dəhşətli zəlzələ ilə əlaqədar məhz Prezident İlham Əliyev qarşılıqlı əməkdaşlıq məqsədilə Zirvə görüşünün Ankarada keçirilməsi təklifi ilə çıxış edib. Digər işitirəcək ölkələrin rəhbərləri ilə razılaşdırıldıqdan sonra bununla bağlı müvafiq qərar qəbul olunub.

Tədbirdən bir gün öncə qarşılıqlı əlaqəyə yola düşən Prezident İlham Əliyevlə görüşən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdögan Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçılarının Fəvqəladə Zirvə görüşünün məhz Türkiyədə keçirilməsi təşəbbüsünə görə dövlət başçımıza təşəkkürünü bildirdi.

Rəcəb Tayyib Ərdögan Türkiyədə baş verən dəhşətli zəlzələdən dərhal sonra ölkəmizin göstərdiyi qarşılıqlı dəstəyini və nümayiş etdirdiyi həmrəyliyi bir daha minnətdarlıqla xatırladı.

Fevralın 6-da baş verən təbii fəlakətin fəsadlarının aradan qaldırılması üçün Türkiyəyə ilk beynəlxalq yardımını Azərbaycan göndərib. Bu faciədən dərindən sarsılan Azərbaycan xalqının hər bir üzvü, ölkənin ən ali şəxslərindən tutmuş sırayı vətəndaşlarına qədər hər kəs, tutduğu vəzifədən, mövqedən asılı olmayaraq türküyəli bacı-qardaşlarımıza kömək etmək üçün səfərbər oldu.

Dar gündə də, xoş gündə də birlikdəyik

Məlumat verək ki, zəlzələ ilə əlaqədar Azərbaycan tərəfindən Türkiyəyə fevralın 6-dan martın 15-dək göstərilmiş humanitar və maliyyə yardımının ümumi məbləği 76 milyon 344 min 930 manat təşkil edir. Belə ki, bu müddətdə Türkiyəyə 53 milyon 568 min 530 manat dəyərində humanitar yardım göstərilib. Birbaşa göstərilmiş maliyyə yardımının ümumi məbləği isə 22 milyon 776 min 400 manatdır.

Heydər Əliyev Fondu Türkiyədə baş verən zəlzələyə ilk reaksiya verən təşkilat-

lardan biri olub. Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban Əliyevanın təşkilatçılığı ilə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən ümumilikdə Türkiyənin zəlzələ bölgəsinə 9 milyon 485 min 563 manat məbləğində yardım göstərilib.

Təbii ki, bu yardımlar həm də xalqımızın qarşılıqlı əlaqəyə olan sevgisinin təzahürüdür. Nəco ki Vətən müharibəsində qarşılıqlı Türkiyə Azərbaycana siyasi, mənəvi dəstək idi, Azərbaycan da sevincini sevinci, kədərini kədəri bildiyi qarşılıqlı Türkiyənin bu ağır günündə ona kömək durmaq üçün olından gələn köməyi etməyə çalışdı.

1999-cu ildə Türkiyədə baş verən dəhşətli zəlzələ, 2000-ci ilin əvvəllərində baş verən meşə yanğınları zamanı da qarşılıqlı əlaqəyə ilk yardım əlini uzadan məhz Azərbaycan dövləti olub. 2021-ci ilin yay aylarında da Türkiyədə geniş meşə yanğınları baş verməsi və xeyli fəsadlara səbəb olmuşdu. Azərbaycan xalqının üzüntüsünə səbəb olan həmin çətin anlarda dövlətimiz maddi və mənəvi dəstəyi ilə Türkiyənin yanında olmuş, son ana qədər yardımını əsirgənməmişdi.

Türk birliyinin etnosiyasi coğrafiyası bərpa olunub

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə ötən gün Ankarada keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçılarının Fəvqəladə Zirvə görüşü də "Təbii fəlakət-fəvqəladə halların aradan qaldırılması və humanitar yardım" mövzusunda həsr olunmuşdu. Bu Zirvə görüşü Türkiyənin cənub və cənub-şərqi bölgələrində baş verən zəlzələ nəticəsində yaranan fəvqəladə vəziyyətlə bağlı məsələlərin ən yüksək səviyyədə müzakirə edildiyi platforma oldu. Liderlər fəlakətlərlə mübarizədə Türk Dövlətləri Təşkilatı daxilində çoxətərfliliyi sıx əməkdaşlıq və koordinasiya mexanizmlərinin yaradılmasına diqqət çəkəndir, regionda mövcud çağırışlarla bağlı məsləhətləşmələr apardılar.

Yeri gəlmişkən, bir məqamı da qeyd edək ki, son illərdə, xüsusilə Azərbaycanın Qarabağdakı zəfərindən sonra Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələr arasında əlaqələr və əməkdaşlıq daha da güclənib və bu, yüksələn xətlə inkişaf edir.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında rəşadətli Azərbaycan Ordusunun Vətən müharibəsi zamanı qazandığı parlaq zəfər sayəsində tarixən var olan türk birliyinin etnosiyasi coğrafiyası da bərpa edildi. Yeni türk tarixinin ən parlaq zəfəri türk birliyinin daha da güclənməsi üçün yeni yollar açdı. Noyabrın 10-da imzalanan üçtərəfli Bəyanatda da göstərilirdi ki, Naxçıvanı doğma Azərbaycana birləşdirən əlaqələndirəcək

Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə həm də vaxtilə süni əngəllərlə ayrı salınan türk dünyası bir-birinə yenidən bağlanacaq.

Vətən müharibəsində qazandığı zəfərə və türk dünyasının birgəliyinə verdiyi bu töhfəsinə görə Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının 2022-ci il noyabrın 12-də İstanbulda keçirilən VIII Zirvə Görüşü zamanı Prezident İlham Əliyev Türk Dünyasının Ali Ordeninə layiq görüldü.

Türk türbə dəstəkdir

Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü mükəmməl siyasət sayəsində bu gün şərq-qərb arasında mühüm qovşağa çevrilən Azərbaycanın inkişaf etdirdiyi neqliyyat-logistika şəbəkəsi sayəsində Mərkəzi Asiyadan və Çindən Avropaya daşınan yüklər artıq daha qısa vaxta və daha az xərclə Avropaya çatdırılır. Bu isə Mərkəzi Asiya ölkələrinin, eləcə də türk dövlətlərinin inkişafına müsbət təsirini göstərir.

Son illər Prezident İlham Əliyevin Mərkəzi Asiya ölkələrinə ardıcıl səfərləri, həmçinin bu regiondakı ölkələrin dövlət başçılarının Azərbaycanla səfərləri dərinləşən əlaqələrin göstəricisidir. Bu səfərlər zamanı imzalanan sənədlər ölkələr arasında qarşılıqlı əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün vacib rol oynayır.

Türkdillil ölkələr təcoə siyasi, iqtisadi deyil, digər sahələrdə də güclərini birləşdiriblər. İşğaldan azad olunan Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun mədəni irsinin bərpa olunması istiqamətində türkdillil ölkələr Azərbaycana dəstəklərini göstərirlər. Bu qarşılıqlı əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün vacib rol oynayır.

Türkdillil ölkələr təcoə siyasi, iqtisadi deyil, digər sahələrdə də güclərini birləşdiriblər. İşğaldan azad olunan Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun mədəni irsinin bərpa olunması istiqamətində türkdillil ölkələr Azərbaycana dəstəklərini göstərirlər. Bu qarşılıqlı əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün vacib rol oynayır.

İşğaldan azad olunan Azərbaycan ərazilərində Türkiyə şirkətlərinin podratçı kimi bir çox infrastruktur layihəsində fəal iştirakı, Füzuli rayonunda Əzbəkistan tərəfindən məktəbin, həmçinin Qazaxıstan tərəfindən yaradılacaq mərkəzinin inşa olunması da türkdillil xalqların arasında olan qarşılıqlı əməkdaşlığın göstəricisidir.

Müxtəlif zamanlarda Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğanın Qarabağ və Şərqi Zəngəzura üç dəfə səfər etməsi də qarşılıqlı əlaqələrimizin necə yüksək səviyyədə olduğuna daha bir nümunədir.

Bütün sahələrdə əməkdaşlığımızı fəallaşdırmalıyıq

Göründüyü kimi, milli köklərimizlə, orta q dəyərlərimizlə, din, dil birliyimizlə sıx bağlı olduğumuz türk xalqlarının, dövlətlərinin birliyi bu gün ən yüksək zirvəyə çatıb. Xalqlarımız üçün zamanın çağırışı olan türk birliyinin gücünün önəmliyini isə hələ Vətən müharibəsi zamanı real müstəvidə də görmüşük. Vacibdir ki, bu birliyi daha da gücləndirərək dünyada baş verən istər qlobal siyasi, iqtisadi, sosial problemlərə, istərsə də təbii böhranlara qarşı türkün sarsılmaz gücü ilə çıxaraq.

Prezident İlham Əliyevin söylədiyi kimi: "Bir-birimizi milli maraqların nəzərə alınması bundan sonra da qarşılıqlı dəstək və həmrəylik göstərməliyik. Siyasi, iqtisadi, ticari, mədəni, neqliyyat, energetika, rəqəmsal transformasiya, kənd təsərrüfatı, turizm sahələri ilə yanaşı, təhlükəsizlik, müdafiə, müdafiə sənayesi kimi sahələrdə də əməkdaşlığımızı fəallaşdırmalıyıq".

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

"Dar günün dostu, can qardaş!"

İlham Əliyevlə Ərdöğanın görüşü Türkiyə mediasının əsas gündəm mövzusu oldu

Türk dünyasının lider dövlətləri olan Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluğa, qarşılıqlı əsaslanan çoxətərfliliyi və sürətlə genişlənən münasibətlər hər iki ölkənin daha güclü mövqə sahibinə çevirməkdədir. İki dövlət arasında münasibətlər, əslində, başqa bir məcrada inkişaf da mümkündür deyil. Əksinə, hər yeni sınaq, meydana çıxan çətinlik ölkələrimiz, xalqlarımız arasında qarşılıqlı bağlarını daha da möhkəmləndirir.

Eyni zamanda istər iktisadi sahələrdə, istərsə də regional və daha genişmiqyaslı məsələlərdə münasibətlər qarşılıqlı maraqların nəzərə alınması ölkələrimizin birliyinin dünyə miqyasında da nə dərəcədə sarsılmaz olduğunu beynəlxalq ictimaiyyətə aydın nümayiş etdirir. Bu son aylarda cərəyan edən proseslər fəvqəladə bir dərəcəyə qədər öz təsdiqini tapdı. Azərbaycan dar günün də dostu olduğuna, ən yaxın müttəfiqinin dərindən hər zaman bölüşdüyünü, eyni zamanda qarşılıqlı Türkiyəni heç zaman yalnız qoymayacağını bir daha nümayiş etdirdi.

Dünya Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) Dövlət Başçılarının Fəvqəladə Zirvə görüşü keçirilib. Belə ki, görüşün Şuşada keçiril-

məsi nəzərdə tutulmuşdu. Lakin böyük dağıntılara səbəb olan əsrin fəlakəti sayılan dəhşətli zəlzələdən sonra Prezident İlham Əliyevin dərindən narahatlıq hissi keçirməsi, Türkiyəyə dəstək məqsədilə Zirvə görüşünün Ankarada təşkil edilməsi təklifi ilə çıxış etməsi iki xalq arasında dostluq, qarşılıqlı, strateji tərəfdaşlığın möhkəm təməllər üzərində bərqərar olduğunun növbəti dəfə təsdiqidir. Liderlərin Ankaradakı görüşü Türkiyənin bütün qəzetlərinin məqəməsi olmuşdu. Aparıcı televiziya şirkətləri, internet portalları görüşdən dolğun materiallar yayıblar.

"Yeni akit" qəzeti "Dar günün dostu, can qardaş" başlığını seçmişdir. Bildirilib ki, cənab İlham Əliyev Türkiyədə

baş verən dəhşətli zəlzələdən sonra hadisələri həyəcanla izləyib və dərindən narahatlıq keçirib: "Azərbaycan dar günün dostu olduğuna növbəti dəfə nümayiş etdirdi. Bir bəndədə iki can, Türkiyə-Azərbaycan".

"Türkiyə" qəzeti "Önce Vətən deyin gəlsin" başlıqlı xəbərində yazıb ki, Azərbaycan-Türkiyə qarşılıqlı münasibətləri və belə hallar iki dövləti bir-birinə daha sıx bağlayır.

"Takvim" qəzeti isə "Əsrin iki fəlakəti" başlıqlı xəbərində bildirib ki, heç bir ölkə təbii fəlakətlərdən şübhələnməyib. Bu görüşün də məqsədi həm qeyd edilən sənədə praktiki əməkdaşlığın müzakirəsi, həm də qarşılıqlı Türkiyəyə baş verməli dəhşətli zəlzələnin fəsadlarının aradan qaldırılmasında dəstəyin nümayiş etdirilməsidir.

Qarşılıqlı əlaqələrin ən çox oxunan qəzetlərindən "Sabah" isə "Yüz ilin inşasını edəcəyik" başlıqlı xəbəri mənasızdır. Qeyd edilib ki, "Təbii fəlakət-fəvqəladə halların aradan qaldırılması və humanitar yardım" mövzusunda həsr olunan Zirvə görüşü

zəlzələ nəticəsində yaranan fəvqəladə vəziyyətlə bağlı məsələlərin ən yüksək səviyyədə müzakirə edildiyi platforma olacaq.

Televiziya kanallarından "A Haber" "Türk dövlətləri toplandı" başlıqlı xəbərində bildirib ki, Azərbaycan lideri zəlzələdən sonra artıq ikinci dəfədir ki, Türkiyəyə səfər edir: "Azərbaycan Türkiyəyə ən çox dəstək göstərən ölkələrdən biridir. Azərbaycan tərəfindən qarşılıqlı Türkiyəyə fevralın 6-dan indiyədək göstərilmiş humanitar və maliyyə yardımının ümumi məbləği 44 milyon dollardan çoxdur".

Qəzetlərdən "Beyaz gazete"nin "Zirvə öncəsi görüşü", kanallardan "Haber Global"ın "Bəstəpədə Əliyev-Ərdöğan görüşü", saytlardan "Memleket.com.tr"nin, "Urh Haber"nin, "Ensonhaber"nin "Ərdöğanla İlham Əliyev görüşü" kimi başlıqlarda bildirilib ki, Azərbaycan-Türkiyə qarşılıqlı münasibətləri və belə hallar iki dövləti bir-birinə daha sıx bağlayır.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

BMT-nin nümayəndələri Füzulidə erməni barbarlığı ilə tanış olublar

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının nümayəndələri işğaldan azad olunan Füzuli rayonu na səfər ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Füzuli Beynəlxalq Hava Limanına gələn qonaqlara Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə (Şuşa rayonu istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin əməkdaşı Araz İmanov azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən infrastruktur layihələri, bərpa-quruculuq işləri, Füzuli şəhərinin inkişaf planı barədə məlumat verib.

Qonaqlara Füzuli və Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanlarının fəaliyyəti, burada görülməli işlərin beynəlxalq norma və standartlara uyğun şəkildə həyata keçirildiyi barədə də məlumat verilib.

Nümayəndə heyəti eyni zamanda Füzuli şəhərində işğal dövründə erməni vəhşiliyi barədə məlumatlandırılıb. Bildirilib ki, şəhər tamamilə viran edilib, yaşayış binaları ilə yanaşı, tarixi-mədəni abid-

dələr də dağıntılara məruz qalıb. Şəhərin təbiəti, ağaclar və yaşıllıqlar, su mənbələri, kəndir və bulcaqlar da məhv edilib. Qonaqlar 30 illik işğal dövründə ermənilərin ölkəmizə qarşı törətdikləri cinayətlərin

şahidi olublar. Qeyd edilib ki, erməni vandalları işğal etdikləri şəhər və kəndləri talayıb, yer üzündən siliblər. Bütün evlər, sosial obyektlər dağıdılıb, təsərrüfatlar məhv edilib. İşğal zamanı ermənilər məs-

cidlərdən mal-qara tövləsi kimi istifadə etməklə, azərbaycanlılara qarşı öz nifrətlərini nümayiş etdiriblər. Həmçinin qəbristanlıqlar erməni vandalları tərəfindən məhv qalıb - məzarlar dağıdılıb, məzar daşları

uçurulub. Bundan başqa, BMT-nin nümayəndələrinə Ermənistan tərəfindən ərazilərin minalarla çirkləndirilməsi və hazırda bu istiqamətdə aparılan təmizləmə işləri barədə məlumat verilib.

Qonaqlar sonra azad olunan ərazilərdə aparılan tikinti-quruculuq işləri ilə tanış olub, Füzuli şəhərinin bərpa işi istiqamətində görülməli işlər barədə məlumatlandırılıb. Füzuli səfərindən sonra qonaqlar Ağdamə yollanıblar.

